

GLASNIK

MAREC 1987, ŠTEVILKA 3, LETO XXI

IMP Glasnik izdaja Delavski svet sozda IMP — Industrijska montažna podjetja v 7.240 izvodih, Uredništvo: Ljubljana, Likozarjeva 6, telefon (061) 321-043. Člani Odbora za obveščanje sozda IMP so: Ladislav Abraham, Anka Brezec, Aleš Fuja, Bojan Germovšek, Dušan Hočevar, Vinko Jager, Dragica Janežič, Lojze Javornik (odgovorni urednik), Jože Kovač, (predsednik) Biserka Lazar, Marija Leskova, Joži Pipp, Majda Slapar, Silva Škoda, Tomaž Štraki, Helga Volk, Primož Zupančič, Marjan Žnidaršič. Tiska Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Po mnenju Sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1-72 z dne 26. 9. 1974 je IMP Glasnik oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.

Interna banka: 814 milijonov dohodka

Zaključni račun IMP-jeve Interne banke je pokazal, da je ustvarila nekaj nad 814 milijonov dinarjev skupnega dohodka, ki se razdeli IMP-jevim tozdom in delovnim organizacijam. V primerjavi z letom 1985 je ta skupni dohodek večji kar za 162 odstotkov.

Ko so delegati na seji Zbora Interne banke 27. februarja 1987 sprejemali račun, so se tudi strinjali, da se na račune tozdom in delovnih organizacij ne nakaže vsega skupnega dohodka, pač pa le njegov večji del — 538 milijonov. Razliko so združili v sklade Interne banke — 112,2 milijona v rezervni sklad in 162,8 milijona v sklad osnovnih sredstev.

Tako so v sklad osnovnih sredstev združili najmanjši odstotek skupnega dohodka, odkar Interna banka obstaja — to je 20 odstotkov (lani 40, prejšnja leta pa 25). Odstotek skupnega dohodka za rezervni sklad pa so povečali s 4 na 12, je naša Interna banka vsa leta doslej zadrževala v rezervnem skladu mnogo manjši odstotek dohodka kot druge interne banke. V zaostrenih gospodarskih razmerah, zlasti na

področju finančnega poslovanja, je rezervni sklad nujno povečati zaradi varnosti poslovanja, so utemeljili ta predlog delavci strokovne službe.

Skupni dohodek, katerega delitev smo opisali na začetku, ustvarja Interna banka predvsem z razliko med prejetimi obrestmi za posojila in eskont menic ter obrestmi, ki jih plačuje vlagatelj. Njeni prihodki od obresti so bili lani skoraj 2,6 milijarde dinarjev (povečali so se za 122 odstotkov), medtem ko so bili izdatki za obresti vlagateljem 1,7 milijarde dinarjev (104-odstotno povečanje).

Delovanje strokovne službe se pretežno financira s svobodno menjavo dela (105,3 milijona

dinarjev), 46,3 milijona dinarjev pa so še dodali iz skupnega dohodka pred njegovo delitvijo.

O kakovosti poslovanja govori vrednost ustvarjenega skupnega prihodka v primerjavi z obsegom svobodne menjave dela. Ta količnik stalno raste in je lani Interna banka fakturirala že nad 10 dinarjev skupnega prihodka na vsak dinar svobodne menjave dela.

Vendar pa ni pričakovati, da bo ta količnik rasel še naprej. Pomočnik direktorja Interne banke Vili Semolič je na seji Poslovnega odbora razmišljal, da bi v bodoče kazalo korigirati politiko obrestnih mer, da bi bila manjša razlika med pasivnimi in aktivnimi obrestmi, kar bi praktično pomenilo, da bi združevalke denar, ki ga sicer prejemajo kot skupni dohodek ob koncu leta, dobivale sproti.

LOJZE JAVORNIK

Ovečevci gradijo Kraški vodovod. Na sliki: cevovoda s premerom 500 in 400 milimetrov za rezervoar pri Sežani. Reportažo s tega gradbišča preberite na 4. strani!

Nov Statut Interne banke

V naši Interni banki so končali usklajevanje samoupravnih aktov z novo zakonodajo. Na izhodiščih, ki so jih določili z decembra sprejetim Samoupravnim sporazumom o ustanovitvi Interne banke, je Zbor interne banke sprejel Statut in še Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med ustanovitelji Interne banke in njeno delovno skupnostjo.

Statut določa, da je glavni organ upravljanja Interne banke njen zbor, v katerem so delegati vseh ustanoviteljic. Zbor Interne banke sprejema njene splošne interne akte, določa njeno poslovno politiko (vključno s sprejemom zaključnega računa in razporejanjem skupnega dohodka), ter tudi imenuje Poslovni odbor in druge organe Interne banke.

Z novim Samoupravnim sporazumom o ustanovitvi Interne

banke in njenim Statutom so dobile tiste ustanoviteljice, ki vlagajo v Interno banko največ sredstev, tudi več besede pri odločanju, saj imajo njihovi delegati v Zboru interne banke dva glasova. S posebnim sklepom so konkretizirali, da imajo to pravico do odločanja o zaključnem računu za leto 1987 tiste delovne organizacije, ki imajo v skladih Interne banke nad 50 milijonov dinarjev. To sta Elektromonter in Ogrevanje vodovod.

Poslovni odbor Interne banke ima nalogo izvajati poslovno politiko v skladu s smernicami, ki jih določa Zbor ustanoviteljic. Z novimi samoupravnimi akti je sestava Poslovnega odbora spremenjena. Doslej so bili v njem delegati vseh IMP-jevih

delovnih organizacij, toda z ustanavljanjem enovitih delovnih organizacij je postajal ta organ vse številčnejši in hkrati vse bolj identičen z Zborom interne banke. Tako je prišlo do odločitve, da ima Poslovni odbor devet delegatov. Zbor Interne banke jih je tudi imenoval, tako da poslovni odbor sestavljajo delegati: OV-ja, Klime montaže, Montaže Koper, Montaže Maribor, Elektromonterja, Klimata, Inženiringa, Kmetijske mehanizacije Panonija in Trate-Avto-matike.

L. J.

Poslovanje: Lani dobro, toda kako bo letos?

Konec februarja je bil čas sprejemanja zaključnih računov in ob tem smo seveda ocenjevali, kako smo poslovali. Poslovni rezultati za celoten soz sicer še niso obdelani, toda doslej zbrani podatki kažejo, da je bilo poslovno leto 1986 za IMP uspešno, saj smo postavljene planske cilje celo presegle.

Načrtovani obseg fakturirane realizacije smo presegle za približno 10 odstotkov. Če odračunamo inflacijo, je bila realna vrednost naše fakturirane realizacije kar za 14 odstotkov večja kot v letu 1985. To je naš najboljši dosežek v zadnjih petih letih.

Število zaposlenih je ostalo praktično nespremenjeno (zaposlenost v Jugoslaviji je narasla za 1 odstotek, hkrati pa se je zmanjšalo število delavcev v tujini, tako da je skupno število ostalo na ravni leta 1985). To pomeni, da smo uspeli bolje izkoristiti svoje kapacitete in povečati storilnost.

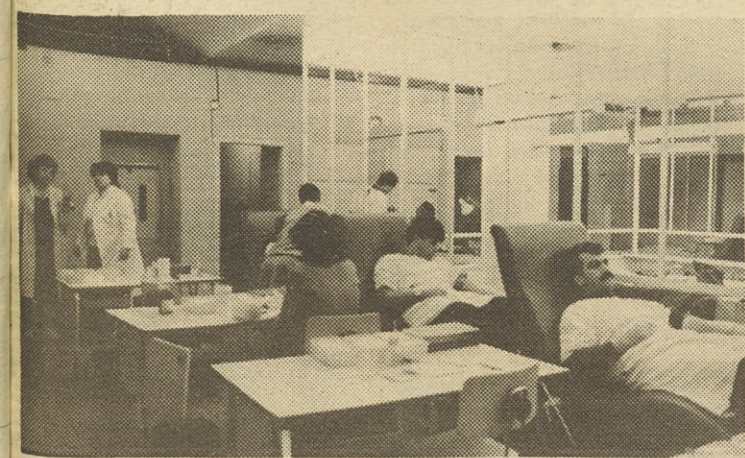
Izvozni podatki po obračunu storitev v tujini tudi kažejo, da smo dosegli načrtovano vrednost

izvoza in bo njegov delež v celotnem prihodku nekaj nad 10 odstotkov.

Prve analize tudi kažejo, da so nam stroški lani naraščali počasnje od prihodkov, torej se je ekonomičnost našega poslovanja povečala. Podatek, da so prihodki prehiteli stroške, kaže, da smo lani poslovali v ugodni tržni situaciji. To pa na velja za vse leto, pač pa le za njegovo prvo polovico. V zadnjem četrtnem letju je slika že neugodnejša — ob naglem naraščanju stroškov, založenost z delom peša. Tudi podatki za začetek letošnjega leta kažejo, da se večina naših organizacij srečuje s padcem konjunktornosti.

L. J.

Vsem
bralkam
čestitamo
ob
dnevu
žena!

Vsako leto v januarju ali februarju se DO Iko udeleži redne krvodajalske akcije RK Šiška. Tako smo se tudi letos 24. februarja udeležili te akcije, ki je v našem kolektivu bila vedno množična. Morda bo kdo rekel: »Na Trati je zaposlenih okoli 600 delavcev, na akciji pa jih je bilo 'samo' 50.« Lahko ga takoj popravimo. V decembru, točno 17. decembra 1986 je bila zaradi hudega pomanjkanja krvi izredna akcija sredi dopoldneva. Te akcije se je takoj udeležilo 35 naših članov.

Poleg teh rednih in izrednih akcij pa je v našem kolektivu še 30 članov, ki so stalno na voljo Centru za transfuzijo za vse srčne in podobne operacije. Lahko rečemo, da so krvodajalci ljudje, ki ne želijo izstopati zaradi te humanitarne dejnosti, zato bomo v enem od naslednjih Glasnikov poizkušali dobiti podatke kolikokrat je od teh brezimnih kdo že dal kri.

Rajko Primc

Natečaj za posojila Razvojnega sklada IMP v posebni prilogi

Zbor Interne banke IMP je na seji 27. februarja sprejel tudi sklep o razpisu natečaja za posojila iz sredstev, ki bodo združena v razvojnem skladu IMP. V posebni prilogi Glasnika objavljamo razpis z obrazložitvijo, kakšno dokumentacijo morajo predložiti vsi, ki bodo kandidirali za ta sredstva. Vloge je treba predložiti najkasneje do 15. aprila 1987.

Poleg natečaja sta v prilogi tudi oba pravilnika o združevanju sredstev — Pravilnik o združevanju sredstev v razvojni sklad za srednjeročno razdobje 1986—1990 in Pravilnik o združevanju sredstev za zboljšanje in razširjanje materialne osnove dela po zaključnih računih za obdobje 1986—1990.

Februarja je bil marsikateri gost menze na Vojkovi presenečen, ko je na stenu jedilnice zagledal slike. To je bila prva razstava novoustanovljenega Kulturnoumetniškega društva IMP. Sodelovali so štirje IMP-jevi likovniki in sicer: Julija Mekš iz Tena, Franci Vogrinec in Borut Kazar iz Panonije ter Albert Žvab iz Tehnomonta. Ob organizaciji razstave lahko posebej pohvalimo vodstvo Klimata, ki je Društvu dalo stekla za obešanje risb, pa tudi vse tiste delavke in delavce Centralne kuhinje, ki so pomagali pri postavitvi razstave. Vsem tistim pa, ki so rekli, da bi si želeli še podobnih prireditev, lahko obljubimo, da bo Kulturnoumetniško društvo IMP zagotovo še organiziralo razstave na Vojkovi, pa tudi drugod, če je kdo zainteresiran.

(Foto: L. J.)

Poslovali brez izgube

Podatki iz zaključnega računa Panonijinega tozda Kmetijska proizvodnja kažejo, da je ta tozdzložil v rezervni sklad 27,3 milijona dinarjev, sicer pa so ostali njegovi skladi prazni. Toda glavni cilj, namreč poslovati brez izgube, so v tozdu dosegli. Podrobnejši pregled števil kaže, da sanacijski napor dajo rezultate in obetajo utrditev pozitivnih gibanj. Tudi realizacija v letošnjem januarju in februarju je povsem blizu načrtovani, torej delo teče dobro.

Lani je Kmetijska mehanizacija iztržila nekaj nad 2,2 milijarde dinarjev celotnega prihodka, s čimer so za dobro četrtino presegle plan ter ustvarili za 147 odstotkov več kot v letu 1985. Pri tem se je povprečno število zaposlenih zmanjšalo za 5 odstotkov.

O varčevalnih naporih priča podatek, da so pri tako veliki rasti celotnega prihodka porasla porabljena sredstva za 88 od-

stotkov. Vrednost porabljenih sredstev je bila 4,3 milijarde dinarjev, tako da je tozdzustvaril 1,23 milijarde dinarjev dohodka. Dajanje iz dohodka so jim precej poškočile (za 105 odstotkov v primerjavi z letom 1985) in njihov čisti dohodek je bil 772,7 milijona dinarjev.

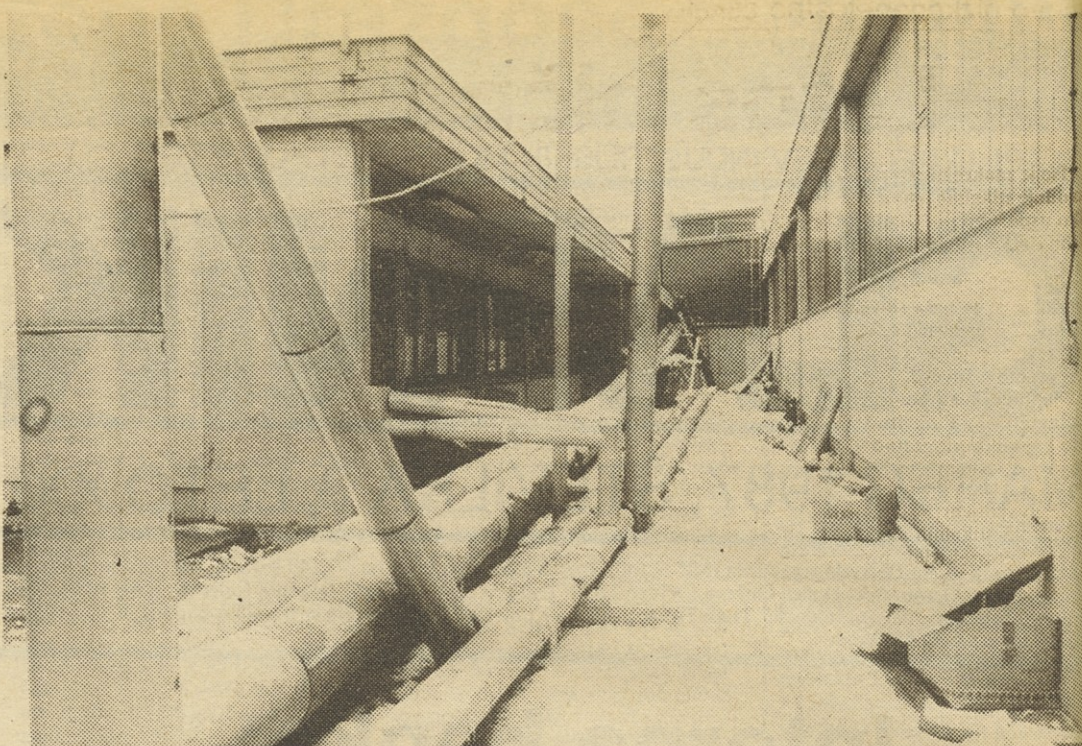
Podatki o osebnih dohodkih kažejo, da so v Panoniji maso povečali za 112 odstotkov. Toda čeprav se je povprečni dohodek

na zaposlenga zaradi kadrovskega osipa še celo nekoliko hitreje povečal — za 116 odstotkov — je v absolutnem znesku še vedno zelo skromen: 75.969 dinarjev.

Zelo spodbudni so Panonijini izvozni podatki. TozdzKmetijska mehanizacija je svoj ambiciozno postavljeni izvozni cilj presegle kar za tretjino, v primerjavi z letom 1985 pa so izvoz več kot podvojili. Skupna vrednost njihovega izvoza je presegle milijardo dinarjev in je točno 20 odstotkov fakturirane realizacije.

Tudi podatek, da so povečali količnik obračanja zaloga s 2,43 na 3,5 (načrtovali so ga 2,7), kaže prizadevanja za smotrno poslovanje.

L.J.

Ten — energetika

Nelikvidnosti se še niso rešili

Poslovni rezultat delovne organizacije Ten — Energetika v lanskem letu je tako imenovana »pozitivna ničla«. Ob zaključku leta so v rezervni sklad razporedili nekaj nad 11 milijonov dinarjev, medtem ko je poslovni sklad ostal prazen. Ten je lani torej bolje posloval kot leta 1985, toda še vedno ne brez motenj.

»Izguba ob zaključnem računu v letu 1986 je bila solidarnostno pokrita v okviru IMP-ja,« je rekel Tenov direktor Rado Segula. »Toda s formalnim pokritjem izgube po zaključnem računu niso bili odpravljeni vzroki problemov.«

Glavna Tenova težava je nelikvidnost, iz katere se ta delovna organizacija ni izklopala tudi v lanskem letu. Vzroka sta dva:

1. V letu 1986 je moral Ten dobaviti precej opreme, za katere je dobil denar že v letu poprej. Dokončanje in dobavo teh starih obveznosti so torej morali pokrivati iz tekočega poslovanja.

2. Iz tekočega poslovanja so morali pokrivati stroške za uvažanje novega programa srednjepotnostnih stikal. V Tenu se namreč zavedajo, da morajo posodobiti proizvodnjo. Novo srednjepotnostno stikalo naj bi bila ključna novost v njihovem programu. Lahko verjamemo, da gre za perspektivno novost, saj je bila Ljubljanska banka pripravljena podpreti uvažanje tega izdelka s 108 milijoni inovacijskega posojila pod ugodnimi pogoji. Toda Ten bi lahko izkoristil to ugodno posojilo, če bi lahko položil 60 odstotkov lastne udeležbe. Ker delovna organizacija ni imela toliko denarja, so financirali razvoj iz tekočega poslovanja, kar je na eni strani pomenilo dodatno breme, pa tudi razvojno delo je bilo zaradi tega upočasnjeno.

Vidimo, skratka, da ima Ten še vedno precejšnje težave, čeprav so uspeli močno izboljšati prodajno aktivnost in so imeli obdobja, ko je bilo dela celo preveč. Le da žal zasedenost ni bila vse leto enakomerna.

Številke kažejo, da je imel Ten

lani skoraj 2,6 milijarde celotnega prihodka, kar je 79,3 odstotka več kot v letu 1985, toda skoraj 10 odstotkov pod planom. Kljub vsem težavam so uspeli stroške precej obrzdati, saj so porabljena sredstva porasla v primerjavi z letom 1985 le za 44,5 odstotka in jim je tako ostalo kar za 8 odstotkov več dohodka, kot so načrtovali — to je 705,65 milijona dinarjev.

Priznati je treba, da so tudi sredstva za osebne dohodke kar precej povečali. Izplačali so jih za 488,6 milijona dinarjev ali v masi za 174,5 odstotka več kot v letu 1985. Povprečni čisti mesečni osebni dohodek je bil lani v Tenu 121.354 dinarjev, kar je v primerjavi z letom 1985 172-odstotno povečanje. Res pa je Ten že nekaj časa zaostajal za IMP-jevim povprečjem, ki so se mu lani le približali.

Klimatov izvoz

Klimat je načrtoval svoj lanski celotni izvoz v vrednosti 984 milijonov dinarjev. Od tega so predvideli 484 milijonov konvertibilnega izvoza. S planom je bilo predvideno, naj bi celoten lanski Klimatov izvoz predstavljala 22,21 odstotka fakturirane realizacije, a je prišel le do 4,48 odstotka.

Na konvertibilno tržišče so izvozili za 139.696.000 dinarjev svojih izdelkov — od tega so dobili od izvoza v Irak 77.813.000 dinarjev, ostalo pa od izvoza v zahodnoevropske države — to je na Švedsko, v Avstrijo in v Zvezno republiko Nemčijo.

Kaj in kam so izvažali? V Irak so izvozili klimatske naprave in evaporativne hladilnike zraka, v zahodnoevropske države pa elemente za klimatske naprave — to je ventilatorje in toplotne izmenjevalce.

Vzroki za to, da Klimat ni do-

Posnetka cevodovodov, ki so jih Bliskovi monterji popravili v Muri.

Globoko pod planom

segel izvoza v načrtovani vrednosti, so v tem, da upadajo investicije na iraškem tržišču, da veljajo za izvoz na konvertibilno tržišče nedohodkovna motiviranost (ne-realen tečaj dinarja, nizke stimulacije) in kratki dobavni roki, ki jih zahtevajo kupci. Na klirinškem tržišču pa je upadel blagovni promet zaradi znanega padca cene nafte. Drug razlog, da se je zmanjšal Klimatov izvoz na to tržišče, pa je v tem, da se je pomaknil začetek nekaterih investicij v ZSSR v leto 1987 in 1988.

za tehnične rešitve. Postopek patentne zaščite je v Jugoslaviji zelo dolgotrajen. Razvijalec pa nima časa, da bi se ukvarjal s patentno zaščito.

Posledica tega pa je, da se zato v delovni organizaciji ne uporablja instrumenta zaščite industrijske lastnine. Zato inovacijska komisija predlaga delavskemu svetu Klimata, da le ta sprejme pobudo za ustanovitev službe oz. oddelka za inovacije, patente in zaščito industrijske lastnine na nivoju sozda IMP. Delavski svet je v 2. polovici letošnjega februarja potrdil pobudo omenjene komisije.

M. P.

Bliskovita akcija

Prejšnji mesec so se Bliskovi monterji zares izkazali. Med 18. in 19. februarjem so dobesedno čez noč popravili parovod v murskosoboški Muri ter preprečili hud zastoj proizvodnje.

Kaj se je zgodilo, mi je pripovedoval vodja Murinega vzdrževanja Viktor Vrečič. 18. februarja se je v Muri zgodila nesreča — zrušile so se cevi za tehnološko paro, ogrevanje in sanitarno toplo vodo. Od tega voda sta odvisni dve od štirih Murinih tovarov v Murski Soboti (tozda Ženski plašči in Perilo) pa še prostori skupnih služb, ambulate in telovadnice.

V Muri so takoj ocenili, da je treba narediti vse za takojšnje popravilo cevodovodov, ker bi sicer morali v obeh tovarnah prekiniti proizvodnjo. Ob 18. uri so, kot pravi Viktor Vrečič, obvestili Bliskovega direktorja Jožeta Koutra, pol ure kasneje pa še vodjo operative Jožeta Papiča. Obljubila sta pomoč in v dobri uri se je zbralo 18 Bliskovih monterjev, izolaterjev, kurjarjev in vodovodarjev s potrebno opremo.

Približno ob 20. uri so začeli delati. »Za nas je najpomembnejša tehnološka para, ker brez nje ne morejo delati preše za likanje,« je povedal Viktor Vrečič. Torej so se Bliskovci najprej lotili parovoda, ki je bil do četrte ure zjutraj popravljen in preizkušen. Jutranja izmena delavk je lahko začela normalno delati. Ob 11. uri so priključili še ogrevanje.

Delo so nadaljevali naslednjo noč, ko so med 22. uro zvečer in 3. uro zjutraj povezali cevodovod za odvod kondenza. To so morali narediti po-

noči, ko je proizvodnja stala. 20. februarja zjutraj so priključili še ogrevanje.

Kaj reči ob tem? »Izredno smo bili zadovoljni, da je bilo delo tako hitro opravljeno,« pravi Viktor Vrečič. »Seveda je vse to zdaj narejeno provizorično, ker načrtujemo temeljito spremembo teh cevodovodov, vendar to nič ne zmanjšuje požrtvovalnosti Bliskovih monterjev.«

Zares, fantje, ki so opravili to delo na Muri, zaslužijo vse priznanje. Bilo je treba sanirati okrog 150 metrov cevodovodov — to je razrezati podprte cevi, jih odstraniti in urediti provizorij. Fantje so delali vso noč in nekateri še naslednji dan tja do 15. ure. Vsak je ostal, dokler njegovo delo ni bilo končano.

Tudi to se mi je zdelo zelo pomembno, kar je rekel vodja operative Jože Papič: »Ko smo zvečer sestavljali ekipo, nismo nikomur rekli, da mora obvezno priti. Mi smo naše monterje samo obveščali, da je nesreča v Muri in da potrebujemo pomoč. Vsak, ki je bil obveščen, je tudi prišel.« Resnično, vsem, ki so sodelovali, lahko samo čestitamo, saj so pokazali mnogo požrtvovalnosti in tudi znanja, da so delo opravili v tako nenavadnih razmerah in tako kratkem času.

LOJZE JAVORNIK

Livar

Tuji kupci ne kupijo naše inflacije

Livarju je lanski skupni izvoz prinesel 1.397.000.000 dinarjev — to pa pomeni 13 odstotkov manj, kot si je ta delovna organizacija začrtala s svojim letnim planom. Precej, kar za 16 odstotkov, se je povečal izvoz na klirinško področje.

Vzrok, da niso izpolnili letnega izvoznega plana na konvertibilno tržišče pa je v tem, ker veljavna zakonodaja ne stimulira izvoza.

Največji izvoznik v Livarju je tozdzLSNL. Njegov izvozni delež v Livarjevem izvozu je kar 61 odstoten. Struktura izvoza v tej delovni organizaciji je že dalj časa nespremenjena. Glavni izvozni artikel so odlitki iz sive litine, ki jih prodajajo firmi Siemens. Odlitke iz aluminijevih zlitin izvažajo v vzhodno Nemčijo, armature pa izključno prodajajo na zahodno tržišče.

Za letos načrtuje Livar izvoziti za okoli 4 milijarde dinarjev odlitkov in armatur, od tega bo kar 50 odstotkov konvertibilnega izvoza. Tudi letos bodo kupci isti kot lani. Livar si bo letos predvsem prizadeval za povečanje izvoza nodularne litine, s katero v povprečju dosegajo ugodnejše cene. Livarjev izvoz pomeni kar 20 odstotkov celotnega prihodka, zato bodo tej kategoriji posvečali posebno pozornost.

Glede na sprejete obveznosti iz naslova lani zaključene investicije, so v lanskem letu razširili kooperacijsko pogodbo v IMP Metall. Tako bodo prek tega podjetja izvozili za okoli 4 milijone

zahodnonemških mark izdelkov skladno s sozdovimi usmeritvami. S tem bodo dosegli izboljšanje cenovnega neskladja, ki je poznano pri direktnem izvozu in omogočili nemoten uvoz reprov materialov. Ostali del izvoza bo potekal direktno ali pa prek maloobrnejnega prometa.

Na klirinško tržišče bodo izvažali prek ljubljanskega Tehnoimpeksa. To je dolgoročni posel, za katerega menijo, da se ne bo zmanjševal.

»Ne glede na vsa resolucijska navodila ali pa obveznosti,« je dejal Livarjev direktor Andrej Rode, »smatram, da je ta izvoz premalo stimuliran glede na cenovna neskladja reprov materialov doma in v tujini. Zato je upadanje izvoza logična posledica teh neskladij. Zavedati se moramo, da nam na zahodnem tržišču takih cenovnih skokov, kot jih poznamo pri nas, ne priznavajo. Nasprotno, cene surovih materialov na zahodnem tržišču ne nihajo, ampak so konstantne, oziroma so celo v trendu upadanja. Zato je jasno, da prihaja do čedalje večjih razlik med prodajnimi in proizvodnimi cenami in do zmanjševanja izvoza.«

MARIJA PRIMC

Klimat

Lani dve inovaciji

Klimatova inovacijska komisija je 24. decembra obravnavala dva predloga inovacij: to je poenostavitev spajanja končnice pri žlebu pri EHZ. Avtorja te inovacije sta Štefan Lukša in Drago Žganec; drugi predlog pa je poenostavitev aksialnega varovanja rotorjev na ventilatorjih z uporabo vskočnikov. Njegov avtor je Anton Jamnik.

Komisija je za inovatorje za njihove inovativne predloge predlagala nagrade.

Klimat pripravlja proizvodnjo spiralnih ventilatorjev in vogalniških klimatov. Oba izdelka sta skupaj s tehnologijo plod lastnega razvojnega dela. Inovacijska komisija je predlagala Klimatovemu kolegiju naj preuči, če je možno pri proizvodnji spiralnih ventilatorjev in vogalniških klimatov prikazati prihranek kot inovacijski dohodek.

Ker so pravilniki s področja inovativne dejavnosti zastareli, je Klimatova inovacijska komisija imenovala posebno delovno skupino z nalogo izdelati take pravilnike, ki bodo celovito obravnavali inovativno dejavnost v delovni organizaciji in bodo omogočali enostavno in hitro izračunavanje nagrad za inovacije.

Komisija pa je obravnavala tudi vprašanje patentne zaščite

Isovo nizkonapetostno stikalo

Letos nična serija

Iso je zaokrožil zastavljeni program minulega srednjeročja z osvojitvijo proizvodnje stikalnih naprav srednje in nizke napetosti ter se kadrovsko in tehnološko usposobil za trženje na objektih do 110 kilovoltov. To pa je zaokrožena tehnološka celota na distribucijskih, tehnoloških, komandnih napravah.

Ob prehodu v novo srednjeročno obdobje si je naša slovenjekonjska delovna organizacija postavila nove strateške cilje v smislu razvojnih programov, investicijske dejavnosti in tehnološkega povezovanja zunaj sistema IMP. V okviru IMP-ja pa je Iso pridobil prioriteto vlogi in nalogi pri vlaganju in izgradnji elektroenergetskih elementov in naprav.

Z uvajanjem programa nizkonapetostnih stikalnih elementov se bo prestrukturiral del proizvodnje v najvišji kakovosti razvojne tehnike. Iso je v letu 1985 in 1986 začel združevati finančna sredstva sklada za nerazvite znotraj IMP-ja in jih usmeril v Elektromontažo Ohrid ter na osnovi samoupravnega sporazuma o sovlaganju v proizvodnjo nizkonapetostnih avtomatskih stikal zagotovil realizacijo programa na principu enakovrednega partnerstva — to pomeni za vsakega partnerja po 50

odstotkov proizvodnje. To pa za Iso tudi pomeni, da bo izdelal posamezne sklope in končno sestavil stikalo LH.

Nizkonapetostni odklopniki so stikalne naprave, ki združujejo vse potrebne funkcije za vklop in izklop vseh tudi najzahtevnejših virov in porabnikov električne energije.

S temi odklopniki je mogoče manipulirati v vseh tokokrogih, kjer se zahtevajo visoke stikalne zmogljivosti. Stikala se odlikujejo z visoko zmogljivostjo v obratovanju, z univerzalnostjo uporabe v vseh primerih vgradnje tako v izvlačljivi kot v fiksni izvedbi in z zelo velikimi stikalnimi zmogljivostmi. Uporabna so pri nazivnih napetostih in tokovih pri kosinusu $\cos \phi$ 0,20, kar jim daje izrazito prednost pri inštalacijah z jalovimi porabniki (induktivni in kapacitivni).

Po napetostnih zahtevah se stikala uporabljajo za vgradnjo instalacije nazivnih izmeničnih napetosti do vključno 1000 voltov in za instalacije nazivnih istosmernih napetosti do vključno 1200 voltov.

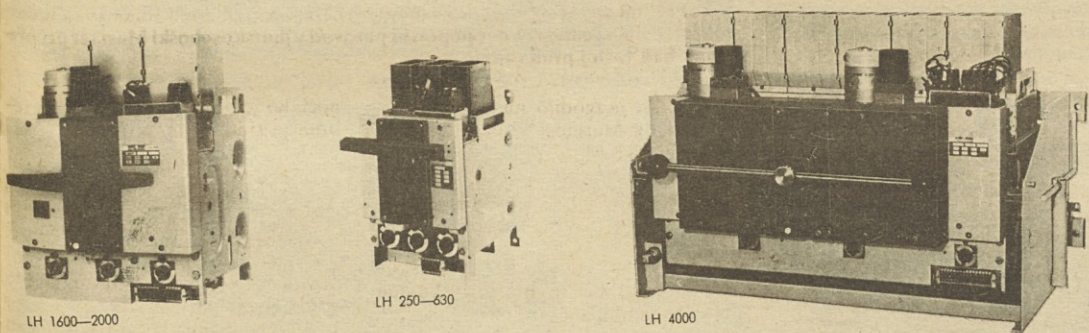
Po tokovnih zahtevah so stikala prirejena za vse vrste tokovne selektivne zaščite glede na nazivne termične tokove porabnika ali vira električne energije in sicer v tipičnih nastavljenih območjih od 100 do 6000 amperov.

Iso je predvidel realizacijo tega izdelka za letos in za začetek prihodnjega leta (nična serija).

Za izvoz v dežele tretjega sveta in v vzhodno Evropo jih nameravajo izdelati 800. Za domači trg pa so za prihodnje leto predvideli serijo 900 stikal.

Kupci so porabniki elektroenergetskih naprav — predvsem železarne, livarne, nekatere kemične tovarne, elektrodistribucije, elektroizole (v kemiji in barvni metalurgiji).

M. P.

Stikalo LH.

S seje IO republiškega sindikata gradbincev

Letos se obeta več investicij

Informacije o načrtovani gradnji stanovanj, hidroenergetskih objektov, predvsem pa cest v SR Sloveniji v letošnjem in prihodnjih petih letih vplivajo gradbincem nekaj več optimizma.

Pretekla leta so bila sušna, zmanjševanje naložb je povzročalo, da je zaposlenih v tej panogi vse manj. Večina gradbenih organizacij je šele lani uspela ustaviti padanje dohodka in sredstev za osebne dohodke. To so gradbinci ugotovili na regijskih posvetih, ki jih je v preteklih mesecih pripravil republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije, na seji izvršnega odbora pa so 28. januarja povzeli ugotovitve in sprejeli sklepe. Seja se je pričela s počastitvijo spomina na nedavno preminulega predsednika komisije za delo v tujini pri republiškem odboru, Srečka Goloba iz mariborskega Konstruktora.

V Sloveniji naj bi iz programa Zveznega izvršnega sveta o gradnji 30.000 stanovanj v letošnjem letu zgradili 3.700 enot, poleg tistih, ki so jih samoupravne stanovanjske skupnosti že opredelile v svojih načrtih. Vlado Ovcar z republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo je povedal, naj bi zidali ta stanovanja predvsem tam, kjer so urejene lokacije in v okviru družbeno usmerjenega stanovanjske zidave. Največja ovira je financiranje, saj dogovori med Narodno banko in poslovnimi bankami še niso dali konkretnih rezultatov. Sredstva za zidavo naj bi zbrali iz primarne emisije in z odkupom deviz potencialnih kupcev. Gradbinci so pripravljani za zidavo teh stanovanj. Pripravljeni so prevzeti tudi tveganje zidave za trg. Zato so v panožnem sindikatu sklenili, da se je potrebno čimprej lotiti uresničevanja programa ZIS, saj je gradbena sezona pred vrati.

Dodatna sredstva, 7 dinarjev od litra goriva, za gradnjo ceste Bratstva in enotnosti, bodo omogočila, da bo

ta pomembna povezava med Karavankami in Gevgelijo zgrajena do leta 1991. Cveto Gregorc iz Zveze cestnih podjetij Slovenije je povedal, da natančen načrt gradnje sicer še ni sprejet. Pripravljeni pa so predlogi dinamike gradnje vseh trinajstih odsekov te ceste skozi Slovenijo. Letos naj bi poleg predora skozi Karavanke in ljubljanske južne obvoznice, katerih gradnja že teče, začeli graditi še odseke Šmarje Sap-Višnja gora, Ljubljana-Šmarje Sapi in Trebnje-Hrastje. Začela se je tudi gradnja tretje etape mariborske hitre ceste, do konca marca pa naj bi bil sprejet še zvezni zakon, ki bo omogočil gradnjo ceste Razdrto-Sežana in Razdrto-Vrtojba.

Za slovensko gradbeno operativno so te ceste precejšen zalogaj, ki pa naj bi ga tudi zmogla. Zato so v panožnem sindikatu menili, da se morajo nizkoogradniki primerno organizirati, povezati in združiti vire teh zmogljivosti.

Cepav gradnja energetskih objektov ne pomeni več dela za gradbeno operativno (ena hidroelektrarna zaposli okoli 300 gradbincev), načrti slovenskega elektro gospodarstva vendar — le veliko obetajo. V prihodnjih letih naj bi namreč v Sloveniji zgradili več hidroelektrarn na Savi in Muri ter nekaj termoelektrarn in prenosnih objektov.

Slovenskemu gradbeništvo se torej obeta več dela.

Ugotovitve z regijskih posvetov o gradbeništvo

Na regijskih posvetih o aktualnih vprašanjih slovenskega gradbeništva, ki jih je v drugi polovici preteklega leta organiziral republiški

odbor sindikata gradbenih delavcev so ocenili, da je taka oblika v sedanjih družbenih in ekonomskih razmerah potrebna. Posveti niso bili zgolj posnetek razmer gradbeništva v posameznih regijah temveč so pokazali tudi kakšna je usposobljenost in pripravljenost delovnih organizacij in sindikata za reševanje nakopičenih težav in protislovij. To je uvodna ugotovitev iz poročila, ki sta ga pripravila predsednik Franc Berginc in sekretar Jernej Jeršan.

Kljub težkim gospodarskim razmeram se je slovensko gradbeništvo primerno organiziralo in gradbinci so poprijeli za vsako delo. Upadanje dohodka in ravni osebnih dohodkov pa so uspeli zaustaviti šele v preteklem letu. Skupna ugotovitev vseh posvetov je bila, da zmogljivosti gradbeništva niso bile izkoriščene, (izjema je Gorenjska) zato pa si gradbinci želijo načrtnije naložbene politike, ki ne bi zahtevala tehnoloških, organizacijskih in samoupravnih sprememb.

Pobud za reševanje težavnih razmer v gradbeništvo z združevanjem dela in sredstev na posvetih ni bilo slišati, pogosto pa je bila izrečena ocena, da v inflacijski evforiji gradbeništvo vleče krajši konec. Vzrok za slednjo ni samo v dvigovanju cen repromateriala, ampak tudi v nejalni konkurenci med delovnimi organizacijami, ki si pridobivajo delo za vsako ceno, ta pa po končani gradnji ne pokriva niti nastalih stroškov.

Zato se v sindikatu gradbeništva zavzemajo za dosledno uveljavljanje določil sporazuma in kodeksa obnašanja pri pridobivanju del. Merila morajo postati dobre reference, priporočila in ocena ustreznosti izvajalcev gradnje, vključno z opremljenostjo in strokovno usposobljenostjo kadrov.

Odras razmer v gradbeništvo je tudi v vse težji kadrovske situaciji, saj je primerno usposobljenih gradbincev iz leta v leto manj, slabša se starostna in izobrazbena struktura ter vpis na gradbene šole. V zvezi s tem

Iko

Občni zbor gasilskega društva

Industrijsko gasilsko društvo IMP DO IKO je imelo v petek 20. februarja 1987 redni občni zbor. Na njem smo obravnavali poročilo predsednika, poročila in blagajnika društva za leto 1986.

V letu 1986 smo praznovali 20-letnico društva. To pa ne pomeni, da smo ostali samo na tem. V letu 1986 smo imeli vsak mesec po dve vaji tako za člane kot tudi za članice. Kolektivno IMP DO IKO smo prikazali vajo gašenja in reševanja, v kateri so sodelovali desetina gasilcev, desetina gasilk ter enota civilne zaščite. Takšno preventivno vajo izvede IGD vsako leto, saj se vsi zavedamo, kako pomembna je preventiva za preprečitev nesreč.

Nadalje so se naše desetine (moške in ženske) udeležile občinskega tekmovanja. Kot vsako leto smo organizirali poučno ekskurzijo v REK Velenje, ki je bila v Glasniku že opisana.

Črpalke: nova numerična stružnica

V tozdu Črpalke so nabavili novo stružnico z numeričnim upravljanjem tipa TN 480 (njen proizvajalec je Prvomajska Raša), ki je namenjena za obdelavo gredi, osi, tekačev, prekatnih sten, podsestavov gredi in podobnih sestavnih delov za črpalke. To sodobno stružnico so kupili, ker so stroji ATR 250, na katerih so delali doslej, stari 14 let in dotrajani. Stružnica bo delala v dveh izmenah, z njo pa bo upravljala en delavec. V primerjavi s starimi stroji bo produktivnost novega stroja stostotno večja. Strojna moč struženja je 480 milimetrov premera in 890 milimetrov dolžine. Priključna moč stroja pa je 35 kilovotov. V zvezi z delovanjem tega stroja so bili delavci in tehnologi v Prvomajski na posebnem enotedenskem tečaju. Stroj je stal z opremo vred 63 milijonov dinarjev. Julija letos bodo Črpalke dobile od Prvomajske še eno stružnico z numeričnim upravljanjem tipa TS 62, ki bo stala 95 milijonov dinarjev. Namenjena je za izdelavo raznih manjših sestavnih delov, ki se izdelujejo iz valjanih palic. S tem strojem bodo nadomestili dve klasični stružnici in en avtomat HRA 32, ki je tudi zelo dotrajan. (Foto: M. P.)

Sklepi 5. redne seje Sozdovega delavskega sveta

Delavski svet sozda IMP je na svoji 5. redni seji 12. decembra 1986 najprej obravnaval kadrovske zadeve, o čemer je sprejel naslednji sklep:

● Na osnovi 41. in 42. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v sozd IMP se:

a) Za namestnika generalnega direktorja sozd IMP imenuje za štiri leta Janeza Stanovnika, dipl. iur., roj 21. 8. 1936, stan. Kocjanova 2, Ljubljana.

b) Za pomočnika generalnega direktorja sozd IMP za ekonomsko in poslovno organizacijo se imenuje za štiri leta Uroša Koržeta, dipl. oec., roj. 4. 8. 1954, stan. Titova 133, Ljubljana.

c) Za pomočnika generalnega direktorja sozd IMP za razvojna in tehnična vprašanja se imenuje za štiri leta Staneta Završnika, dipl. ing., roj. 26. 10. 1930, stan. Cerkova 14, Ljubljana.

d) Delavski svet razreši Toneta Marolta del pomočnika generalnega direktorja za pravno samoupravno področje na njegovo željo z 31. 12. 1986. S ponovnim razpisom se počaka do dokončne odločitve o načinu, reorganizacije DO Izp in vodstva sozda IMP.

Nato je pomočnik direktorja tozda Inženiring poročal o poslovanju projektov v tujini, ki čemer delegati niso imeli pripomb in so sprejeli sklep:

● Delavski svet vzame na znanje in potrjuje poročilo o devetmesečnem poslovanju projektov v tujini.

Tudi poročilo o poslovanju IMP Metalla, ki ga je podal Bojan Šetman, je bilo brez pripomb potrjeno z naslednjim sklepom:

● Delavski svet vzame na znanje in potrjuje poročilo o poslovanju IMP Metalla za obdobje 1. 9. 1986.

Nato je Sozdov delavski svet še potrdil dobitnike Sozdovih priznanj (v Glasniku smo jih objavili januarja) ter dopolnil sklep o zunanjetrgovinski registraciji sozda. Pod točko razno pa je bil sprejet sklep:

● Sozd IMP sprejme pokroviteljstvo pri organizaciji 17. tabora ljubljanskih planincev, ki bo 14. junija 1987 na Ključu.

Sklepi letne konference Koordinacijskega odbora sindikata v sozdu IMP

Letna konferenca Koordinacijskega odbora sindikata v sozdu IMP je bila v torek, 10. februarja 1987 v Ivančni gorici.

Ob finančnem poročilu Koordinacijskega odbora so se delegati najprej ustavili pri stroških za kegljišče na Staničevi ulici in sprejeli sklep:

● Športni referenti ljubljanskih delovnih organizacij, naj se povežejo in ugotovijo, koliko je interesov za kegljanje. Če naši kegljači ne izkoriščajo vsega razpoložljivega časa, naj število rezerviranih ur zmanjšajo.

Ker ni bilo drugih pripomb, so nato soglasno sprejeli poročilo o delu in finančnem poslovanju Koordinacijskega odbora v letu 1986.

Program dela za leto 1987 pa so dopolnili, o čemer govori naslednji sklep:

● Koordinacijski odbor sindikata sozda IMP bo sprejemal ukrepe za spodbujanje inventivne dejavnosti. Komisiji za razvojna in tehnična vprašanja predlagamo, naj opredeli enotna merila za kategorizacijo inovacijskih predlogov.

S to dopolnitvijo so sprejeli delovni program, medtem ko predlog finančnega načrta ni bil spremenjen. Objavljen je bil v Glasniku decembra lani.

Na letni konferenci sindikata je nato sozdov generalni direktor inž. Franc Kumše podal, izčrpano poročilo o glavnih nalogah v letu 1987. Delegati so njegovo poročilo podprli z naslednjim sklepom:

● Koordinacijski odbor sindikata podpira usmeritve za leto 1987, kot jih je predstavil generalni direktor sozda inž. Franc Kumše in se bo tudi sam v okviru svojih pristojnosti vključil v njihovo uresničevanje — zlasti pri nalogah za večjo storilnost.

Pod točko razno je bil sprejet še sklep o organizatorju zimskih iger v letu 1988, ki se glasi:

● Organizacijo 10. zimskih iger IMP v letu 1988 zaupamo delovni organizaciji Elektromonter.

Pomagati si moramo

Kadar je treba prispevati za skupne potrebe, so vsi revni...

Ovejevci že od leta 1983 gradijo vodovode v sežanski občini

Dovolj vode za Kraševce

Ovejevi monterji delajo od leta 1983 pri gradnji Primorskega vodovoda — to je graditvi osnovne žile vodovoda, ki naj v prihodnje zagotavlja normalen gospodarski, kmetijski in družbeni razvoj na celotnem vododeficitarnem kraškem območju.

O gradnji tega vodovoda smo se pogovarjali z Ovejevimi vodilnim monterjem Francem Rusom, z vodjem montaže Tomom Lovrenčičem in s tehničnim direktorjem Andrejem Komacem. O pomenu gradnje Primorskega vodovoda in o tem, kako je bila rešena oskrba z vodo do- slej, pa smo povprašali direktorja Kraškega vodovoda Sežana Avgu- stina Sitarja (Kraški vodovod je in- vestitor te gradnje).

Za dela na Primorskem vodovodu so si naši Ovejevci pridobili koristne izkušnje pri gradnji vodovoda Nikšič v Črni gori, ki so ga zaključili malo pred začetkom gradnje Primorskega vodovoda isti monterji, ki so sedaj na gradbišču Kraškega vodovoda.

O tem, kako so Ovejevci pridobili ta dela, je takole povedal direktor Avgustin Sitar:

»Z Ovejem smo se spoznali z di- rektnim pogovorom prek izvajalca gradbenih del Kraškega zidarja. Ovejeve ponudbe so bile ugodne tako po vrednostih kot tudi po ča- sovnihih obdobjih gradnje tako, da so se Ovejevci lahko vključevali v naš program graditve. Poleg tega so nam ponudili ugodne blagovne kredite in je tudi to odigralo svojo vlogo pri izbiri izvajalca.

Glede njihovega dela, spoštovanja tehnične dokumentacije in rokov nimam pripomb. Tudi pri tehničnih pregledih ni bilo nobenih pripomb na vgrajeno strojno in cevno opremo. Zaenkrat ne prekoračujejo rokov, pa tudi cen ne.«

Glavni izvajalec gradbenih in strojnih del pri gradnji omenjenega vodovoda je Kraški zidar. Poleg tega pa dela tudi Hidro Koper, Hidroteh- nik Ljubljana, Komunalno podjetje Sežana.

Od Ovejevcev je v začetku delalo na gradbišču od 10 do 12 monterjev, v konici pa jih je bilo tudi 20, po- sebno v drugi etapi leta 1984, ko so delali na odseku Komen—Križ v dol- žini 14700 metrov, kjer so morali za- radi zelo kratkega roka (6 mesecev) organizirati delo na treh sektorjih s tremi skupinami monterjev. Ta dela so zahtevala tudi dodatno angažira- nje delovnih strojev, opreme in tudi kvalitetnih varilcev — monterjev. Monterji so dnevno povprečno po- varili in položili ter izolirali 150 metrov cevovoda.

V začetku je vodil dela Jože Rajer, potem pa je prevzel vodenje del Franc Rus, ki ima še sedaj svojo sku- pino monterjev na gradbišču Seža- na—Lokev.

V začetku druge etape Kraškega vodovoda so glavno pozornost na- menili organizaciji gradbišča. Zato so v vasi Komen organizirali kontej- nersko naselje za 25 monterjev.

Na ta način so prihranili na času oziroma so imeli monterje na za- četku trase, pa dragih hotelskih uslug ni bilo treba plačati. Na ta način, je dejal tehnični direktor Andrej Komac iz Oveja, so delovni organi- zaciji OV prihranili 6 milijonov di- narjev stroškov. Tudi v tretji etapi gradnje so organizirali naselje za 20 monterjev v vasi Lokev. Tak način organizacije, je dejal Komac, je na vsak način utemeljen glede na to, da v Sežani ni mogoče organizirati po- ceni prenočišča, kot tudi glede na ve- likost objekta.

Poglejmo, kaj vse bodo naši mon- terji naredili od leta 1983 pa do 15. maja letos, ko je predviden rok za dokončanje del in kolikšna bo vred- nost vseh njihovih del!

Leta 1983 so na odseku od Komne do Križa položili 14.350 metrov cevi s premerom 500 milimetrov in 800

metrov cevi s premerom 400 milime- trov. Lani je OV delal vodovod od Sežane do Lokev, kjer so monterji zvarili 6.900 metrov cevi s premerom 500 milimetrov in 800 metrov cevi s premerom 400 milimetrov. K temu delu spada še črpališče, ki ga sedaj gradijo in naj bi ga zaključili do 10. aprila letos.

Kot je povedal Tomo Lovrenčič, Ovejev vodja montaže na tem gra- dbišču, se bodo držali vseh postavlje- nih rokov, če bo pravočasno dobav- ljena vsa oprema, predvsem Lito- strojeve črpalke.

Letos bodo Ovejevci delali vodo- vod na relaciji Lokev—Rodik, kjer bodo položili 6765 metrov cevi s premerom 500 milimetrov. OV se

Priznanje, ki so ga Ovejevci pre- jeli za gradnjo Kraškega vodo- voda.

dogovarja s Kraškim zidarjem, da jim bo do 1. marca letos pripravil del trase za polaganje cevi. Dela na tem delu vodovoda pa naj bi zaključili do 15. maja letos.

Vrednost vseh omenjenih Oveje- vih del na Kraškem vodovodu znaša 895.880.136 dinarjev.

OV je imel pri vseh teh delih zelo dobre skupine monterjev, kar se je poznalo pri hitro opravljenem delu. Zelo so morali paziti, da so bili vari kvalitetno izdelani, kajti tlačne preizkuse so delali potem, ko je bil cevovod že zasut in bi bilo le tako zelo težko iskati morebitne napake na zvarih.

Monterjem na tem gradbišču ni bilo poslano z rožicami. Pestile so jih tudi težave. Vodilni monter Franc Rus je potarnal, da so težave v po- manjkanju strojne mehanizacije. »Stroji so iztrošeni in nimamo prav- zaprav več kaj vzeti v roke. Primanj- kuje pa tudi rezervnih delov za stro- je.

Zaradi snega in mraza, pa snežnih zametov skoraj en mesec nismo de- lali, ker gradbišče ni bilo dostopno. Zamujen čas pa moramo nadome- stiti, če hočemo v roku končati dela.

Naši Ovejevci so kljub vsemu ko- težavam, kar potrjujejo izjave An- dreja Komaca, ki je dejal: »Mislim, da smo z organizacijo in monterskimi skupinami dobili zaupanje ne le in- vestitorja temveč tudi širše okolice na tem območju. Upam, da je doseđa- nje naše delo dobra referenca za našo delovno organizacijo in tudi upam, da bomo tudi v prihodnje pridobili dela pri dograditvi Primorskega vo- dovoda.

Za dobro delo se zahvaljujem vsem našim monterjem posebno pa vodilnemu monterju Francu Rusu in vodji montaže Tomu Lovrenčiču.

Pa še en dokaz nam pove, da Ove- jevi dobro delajo. Kraški vodovod jim je namreč ob zaključku del za dobro opravljeno delo na relaciji Brestovica—Sežana in na odseku Lipa—Križ izročil pohvalo.

Kot je povedal Avgustin Sitar, di- rektor Kraškega vodovoda Sežana, so vizije Primorskega vodovoda za- črtane v srednjeročnih in dolgoro- nih občinskih in republiških planskih

dokumentih — to je graditev osnovne primarne mreže Planina—Postojna—Rodik Kozi- na—Obala z zahodnim krakom od Rodika preko Sežane, Komna do Brestovice. Tu so vključene občine Postojna, Sežana, Koper, Izola, Piran. To je osnovna žila vodovoda, ki naj zagotavlja normalen razvoj v gospodarski, kmetijski in družbeni dejavnosti na celotnem vododefici- tarnem kraškem območju. V okviru tega vodovodnega sistema Primorski vodovod je investitor gradnje Kraški vodovod Sežana začel leta 1981 gra- diti zahodni krak primorskega vodo- voda na relaciji Brestovi- ca—Lipa—Sežana—Rodik—Kozini- na. Tako so v štirih letih (od 1981 do 1984) pripeljali vodo iz vodnega vira Brestovica v Sežano. Pred gradnjo tega vodovoda so se sežanska občina in goriški del Krasa oskrbovali z vodo iz naslednjih vodnih virov:

● Iz Hublja preko črpališča Dorn- berk, Lipe na Krasu do Sežane z zmogljivostjo črpalnice Dornberk 20 litrov na sekundo. Zaradi narašča- joče porabe vode v Vipavski dolini pa so goriški vodovodi lahko zago- tavljali v letih 1979 do 1982 le 6 do 8 litrov vode na sekundo.

● Drugi vodni vir, s katerim se je oskrbovalo območje občine Sežana je Podnanos, kjer je srednja zmogli- vost zajetja 8 litrov na sekundo, medtem ko pade v sušnih mesecih količina vode na dva litra na sekun- do. Ta vodni vir je bil zgrajen med prvo svetovno vojno (delali so ga ujetniki) in je bil namenjen za Soško fronto in sicer za območje Goriškega Krasa.

● Naslednji vodni vir, s katerim se je oskrbovala sežanska občina, je Padež v Brkinih. Zmogljivost tega površinskega vodnega vira je 18 li- trov na sekundo.

S temi razpoložljivimi količinami vode so oskrbovali 48 naselij v občini Sežana s 13.700 prebivalci, to je pri- bližno 58 odstotkov vseh, v občini ži- večih prebivalcev.

Celotno območje sežanske občine meri okoli 700 kvadratnih kilome- trov. Na tej površini živi po popisu iz leta 1981 23.563 prebivalcev v 172 naseljih — združenih v 34 krajevnih skupnostih.

Območje v sežanski občini med mejnim prehodom Krvavi potok pri Kozini in naseljem Obrov na meji z

občino Ilirska Bistrica še sedaj oskr- bujejo iz vodnega vira Ilirska Bistri- ca.

Poleg omenjenih vodovodov je re- gistriranih še 50 lokalnih vaških zaje- tij, ki so v poletnih sušnih mesecih popolnoma suhi. Na ta območja or- ganizirano prevažajo vodo prek ob- činskega štaba civilne zaščite občine Sežana, ki vključuje vsa vozila gasil- skih društev v sežanski občini in do- datno tudi vozila JLA. Leta 1983 je vozilo vodo po 24 ur dnevno 6 gasil- skih in devet vojaških avtocistern. Vodo so zajemali v Ilirski Bistrici, Postojni in Šempetru pri Gorici. Namen gradnje zahodnega kraka Primorskega vodovoda je bil oskr- beti z vodo celotno območje občine Sežana in sicer v prvi fazi vsaj vsa tista naselja, v katerih so bili že zgra-jeni prej omenjeni vodovodi — to je torej namen, da se jim vse leto stood- stotno zagotovi voda. Drug namen pa je do leta 1990 zagotoviti sani- tarino in požarno vodo za 80 odstot- kov živčih prebivalcev v občini Se- žana. V ta namen pospešeno gradijo zahodni krak Primorskega vodovoda od Sežane preko Rodika do Kozine, sekundarne vodovode na območju komenskega krasa, Vrhov in Vrem- ske doline.

MARIJA PRIMC

Vgradnja izolacijske prirobnice v črpališču.

Vodilni graditelji cevovodov

IMP DO Ogrevanje-vodovod se je pred več kot 10 leti odločila, da del montaže preusmeri na področje montaže jeklenih cevovodov, prven- stveno na vročevode-toplovođe, pli- novode, kakor tudi vodovode. Začeli smo uvajati nove postopke varjenja cevi, posebno za debelostenske cevi in kvalitetna jekla, kot tudi nerjaveče jeklo in aluminij. Pri izgradnji slo- venskega plinovoda smo pričeli z uvajanjem nove tehnologije varje- nja, t.j. s celuloznimi elektrodami, katerega danes uporabljajo vsa večja montažna podjetja, ki se bavijo s to dejavnostjo (MONTING, NAF- TAGAS, MONTER). Poleg mon- tažnih grup, ki smo jih začeli tudi formirati, smo ustanovili tudi pose- ben oddelek varilsko-defektoskop- ske službe, ki je imel nalogo šolati in atestirati varilce in spremljati rezul- tate varjenja.

Polnih deset let pa tudi sedaj smo vsako leto investirali več kot 50 % investicijskih sredstev v dejavnost cevovodov, ker brez mehanizacije in specialne opreme in orodja na tem področju ni mogoče dosegati rezulta- tov niti konkurirati domačim in tujim konkurentom.

Stanje danes

Danes imamo na področju cevo- vodov organiziranih 10—12 mon- tažnih skupin, kar predstavlja 75—90 monterjev, varilsko službo, kjer je zaposlen en inženir za varje- nje in inštruktor varjenja, defektos- kopsko službo, kjer delajo 4 kontrol- lorji in 5 snemalcev v operativni grupi pa je 8 operativnih vodij, ki so se specializirali za področje cevo- dov. Najomenimo še to, da imamo za vzdrževanje mehanizacije in opreme svojo službo, kjer je zaposlenih 5 mehanikov, 3 elektromehaniki in 2 strojna ključavničarja, ki so speci- alizirani za popravila naše mehaniza- cije. Do danes smo šolali 150 varilcev, trenutno pa imamo zaposlenih:

— ca. 45 varilcev z atestom za ce- luložno elektrodo

— ca. 45 varilcev z atestom za av- togeno varjenje

— ca. 15 varilcev s TIG in MAG atestom.

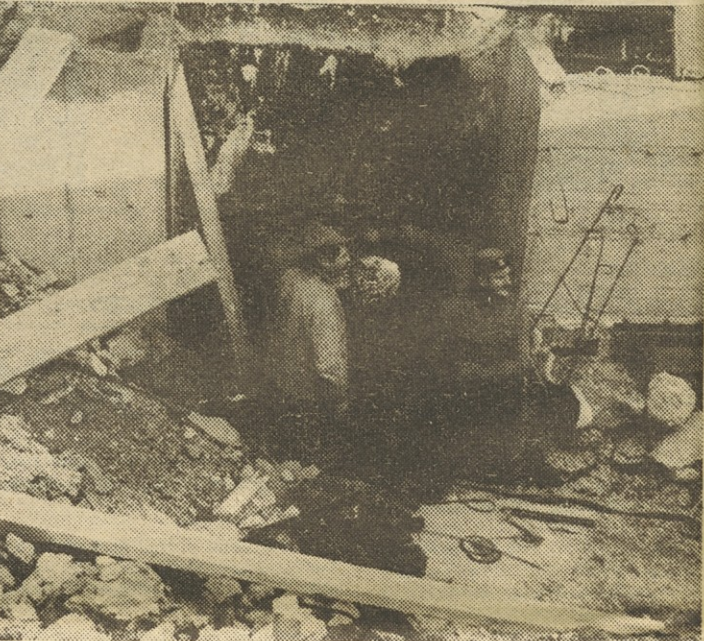
(Varilci z atestom za avtogeno varjenje delajo tudi v drugih mon- tažnih grupah.)

Naša mehanizacija in oprema je sledeča:

	kosov
— avtodvigalo 20t	1
— avtodvigalo 16t	1
— avtodvigalo 12t	1
— avtodvigalo 8t	3
— bočna dvigala 10t	4
— terensko dvigalo MAN s hiabom 12t	1
— terensko vozilo za prevoz cevi	3
— polterensko vozilo za montažne ekipe	10
— diesel elektro agregat za varjenje	52
— rotacijski agregat za varjenje	13
— polavtomat za varjenje	12
— TIG — VAR aparat	8
— laboratorij za defektoskopijo-kontejner	1
— kombi vozilo za defektoskopijo	3
— Gammamat — rentgen	5
— traktor IMT 558 s hiabom	10
— traktor IMT 533 z vilicami	13
— traktor Fiat-STORE s hiabom	4
— CRC stroj za krivljenje cevi do Ø400	1
— CRC stroj za krivljenje cevi do Ø400	1
— CRC stroj za čiščenje in izolacijo cevi od 100 do 200 mm	1
— CRC stroj za čiščenje in izolacijo cevi od 200 do 400 mm	1

Kraški vodovod: Črpališče Sežana.

Za prikaz do sedaj izvedenih del podajamo referenčno listo vseh naj- bolj značajnih objektov oziroma del, ki smo jih izvajali na področju SFRJ.

I. VROČEVODI:

1. Mestna mreža Ljubljana Ø100—Ø900 mm — ca. 110 km 1968/84
2. Mestna mreža Jesenice Ø150—Ø400 mm — ca. 92,5 km 1975/78
3. Mestna mreža Kranj Ø100—Ø300 mm — ca. 6 km 1976/80
4. Mestna mreža Šoštanj Ø400 mm — ca. 8,5 km 1978
5. Mestna mreža Nova Gorica Ø10—Ø350 mm — ca. 3,2 km 1980

II. PLINOVODI:

1. Visokotlačni plinovod Gorica—Anhovo Ø150 mm — 24 km 1978
2. Srednjetačna mestna mreža Ljubljana Ø250 mm — 27 km 1976—79
3. Srednjetačna mestna mreža Celje Ø200 mm — 10 km 1978
4. Srednjetačna mestna mreža Jesenice Ø150 mm — 9 km 1977/78
5. Srednjetačna mestna mreža Kamnik Ø150 mm — 6 km 1978
6. Nizkotlačni plinovod — Južna obvoznica Ljubljana Ø250 mm — 6 km 1985
7. Nizkotlačna mestna mreža Prevalje Mežica Prevalje Ø150 mm — 2 km 1982
8. Sekundarni plinovodi za: Aero Medvode, Titan Kamnik, Donit Medvode, Pivovarna Union, Color Medvode, Gorenje-Tiki, Sava Kranj, Kemofar- macija, Iskra Kranj, Termit Moravče, Plinarna Šiška, Dekorativna Ljub- ljana, KEL Ljubljana, Tovarna nogavic Polzela, Emona Zalog, Aero Celje, Tobačna tovarna Ljubljana, Plinarna Zalog, Rog Letališka, Plinarna Ko- seze, Saturnus Letališka, Asfaltna baza Črnuče, Teol Ljubljana, Asfaltna baza Smodinovec, Slovenijales Ljubljana, Belinka, Gradis Ljubljana, Lek Prevalje, Lepenka Prevalje, Plinovod Kotleje.
9. Visokotlačni plinovodi z mestno mrežo Šempeter—Žalec, Slovenska Bistrica, Boračevo—Gornja Radgona, Ajdovščina Ø100, Ø150, Ø200 — 40 ko- sov 85/86/87

III. VODOVODI:

1. Vodovod Nikšič Ø700—Ø100 mm — 15 km 1981/83
2. Vodovod Bele vode—Šoštanj Ø400 mm — 8,5 km 1980/81
3. Vodovod Brestovica—Sežana Ø500 mm — 19,5 km 1983/84
4. Vodovod Portorož—Izola Ø700 mm — 6,5 km 1983/84
5. Vodovod Jarški Brod—Ljubljana Ø600 mm — 4,7 km 1983/84
6. Vodovod Tržič Ø250 mm — 5,0 km 1984
7. Vodovod Sežana—Lokve—Rodik Ø500 km — 13,5 km 1985/87

IV. MALE HIDROELEKTRARNE:

1. MHE — Cerkno Ø600 m — 1800 m/150 m 1983
2. MHE — Trebuša Ø700 mm — 1900 m/160 m 1984
3. MHE — Okroglica Ø700 mm — 2050 m/150 m 1984/85
4. MHE — Skomarje Ø600 mm — 1600 m/140 m 1984
5. MHE — Sopota I Ø400 mm — 450 m/100 m 1984
6. MHE — Sopota II Ø400 mm — 400 m/80 m 1984
7. MHE — Oplotnica Ø700 mm — 2100 m/150 m 1985/86
8. MHE — ŽEP Ø500 mm — 1900 m 1986
9. MHE Idrinja Ø400 mm — 3800 m/160 m 1985/86
10. MHE — Rakitna Ø500 mm — 800 m/40 m 1986
11. MHE — Glažuta Ø500 mm — 220 m/120 m 1986/87

Za prikaz naše sposobnosti na področju cevovodov navajamo naslednje vrste cevovodov z dimenzijami in pritiski za katere smo usposobljeni in pri- čakujemo tudi v bodoče našo usmeritev in delo.

1. PLINOVODI — dimenzije do Ø400 mm in pritiskom do 60 bar
2. VROČEVODI — dimenzije do Ø1000 mm in pritiskom do 16 bar
3. PAROVODI — dimenzije do Ø400 mm in pritiskom do 60 bar
4. VODOVODI — dimenzije do Ø100 mm in pritiskom do 40 bar
5. MHE — dimenzije Ø700—Ø1000 mm in pritiskom do 40 bar

REGIONALNI PRIMORSKI VODOVOD

Tehnomont prodira na nova področja

Tehnološka oprema za pivovarne

IMP — TOZD Tehnomont je v zadnjih mesecih prejšnjega leta uspešno spustil v pogon dve tehnološki liniji v pivovarnah, in sicer linijo za pretočno pasterizacijo piva v pivovarni Pančevo in linijo za kemično čiščenje rezervoarjev v ležni kleti v pivovarni Skopje. Ta dva uspešno končana posla napovedujeta naš aktivnejši prodor na pivovarniško področje, kjer se za naslednje srednjeročno obdobje obeta precej novih investicij, saj je znano, da je tehnološka oprema v naših pivovarnah zastarela in dotrajana.

S kratkim opisom obeh omenjenih linij bi želel predstaviti naše novejšo področje dela — avtomatizacijo tehnoloških procesov, ki se je pri teh dveh poslih pokazalo kot zelo uspešno.

Pasterizacija piva v pivovarni Pančevo

Pasterizacija predstavlja dokaj zahteven tehnološki postopek pri proizvodnji piva. Le pravilna pasterizacija namreč zagotavlja ustrezno mikrobiološko sestavo piva in s tem večjo obstojnost, kar daje proizvajalcem možnost, da pivo tudi izvažajo.

Uspešnost pasterizacije pa je v glavnem odvisna od ustrezne izbire opreme in elementov za linijo pasterizacije ter pravilne sestave le-teh v tehnološko celoto.

Tega problema smo se v našem tozdu, ko smo dobili posel v Pančevu, lotili z vso resnostjo. Z vključevanjem nekaterih zunanjih strokovnjakov s področja pivovarstva in z delno pomočjo firme GEA — AHBORN, ki je tudi dobavila del

opreme, smo linijo doma sprojektirali.

Pri projektiranju smo si prizadevali, da smo vključili v linijo čim več domače opreme in elementov in s tem nadomestili uvozne komponente, ki so se v ta namen uporabljale do sedaj.

Ker so pri procesu pasterizacije zelo stroge zahteve glede nihanj temperatur in tlakov je bilo potrebno celoten postopek avtomatizirati in s tem izključiti človeški faktor.

V ta namen je tudi linija za pasterizacijo piva v Pančevu popolnoma avtomatizirana, kar pomeni, da vsi nastavljeni parametri (temperatura, tlak) držijo svojo vrednost v celotnem času obratovanja. To stopnjo avtomatizacije smo dosegli z merilno regulacijskim sistemom, ki smo ga v celoti razvili v našem TOZD-u. Ta sistem, imenovan KOP-21 (Komandna omarica za pasterizacijo) omogoča zvezno nastavitve temperatur in tlakov in njihovo stabilno držanje v določenem območju.

Komplet merilno regulacijskih elementov je vgrajen v ohišje iz nerjavečega materiala na trokraki nastavljivi nogi (Slika 1.). Ta merilno

regulacijski sistem — KOP 21 pa je možno uporabiti tudi pri pasterizacijah drugih medijev kot so mleko, sok, vino ipd.

Linijo smo po izdelanih projektih tudi zmontirali in poskusno obratovanje, ki smo ga izvedli, je pokazalo, da vsi zahtevani parametri pasterizacije ustrezajo tako po kapaciteti, temperaturah, tlakih in po izjavi investitorja tudi po mikrobiološki kvaliteti piva.

Z ozirom na dosežene rezultate smatramo, da smo zastavljeno nalogo opravili uspešno in da bomo pridobljene izkušnje koristno uporabili pri naslednjih podobnih poslih, s tem da bomo skušali sisteme za pasterizacijo še izpopolniti in izboljšati.

Krožno kemično čiščenje rezervoarjev v skopski pivovarni

Kemično krožno čiščenje je eden najpomembnejših postopkov v tehnoloških procesih v prehrabeni industriji.

Ta sistem čiščenja, imenovan tudi CIP sistem (cleaning in place) omogoča cirkulacijo čistilnih sredstev skozi procesno opremo po isti poti kot jo opravlja produkt z namenom, da raztopi in splakne ostanke produkta in ostale usedline.

Ker so potrebe in zahteve investitorjev glede kemičnega krožnega čiščenja zelo različne, smo se odločili, da bomo razvili več variant za kemično čiščenje, od najenostavnejšega ročnega do popolnoma avtomatiziranega.

Poimenovali smo ga TEHNOCIP. (Slika 2.)

Eno od variant TEHNOCIP-a smo vgradili tudi v pivovarni Skopje, in sicer za pranje rezervoarjev v ležni kleti. To je popolnoma avtomatski sistem čiščenja brez demontaže, ki zagotavlja najvišjo stopnjo higiene v prehrabeni procesni industriji.

Glavne komponente, ki so vgrajene v komandno omaro za avtomatsko vodenje cirkulacijskega kemičnega čiščenja so:

- mikroročunalniški prostoprogramirani krmilnik
- modul za ugotavljanje koncentracije čistilnih sredstev
- modul za ugotavljanje nivojev
- modul za nadzor temperaturnih pogojev
- elektromagnetni ventili za vodenje pnevmatskih ventilov.

Prednosti, ki jih zagotavljajo avtomatizirani sistemi za kemično pranje so:

- krajši proizvodni časi,
- večja varnost pri delu
- prihranek energije in čistilnih sredstev

— zanesljivejši rezultati čiščenja. Vse našteje prednosti smo lahko ugotovili tudi na našem primeru v pivovarni Skopje, ko smo sistem spustili v pogon, saj so rezultati pokazali, da sistem deluje brezhibno in da opravlja funkcijo, za katero je bil tudi načrtovan.

Oba uspešna posla sta pokazala, da je možno z angažiranjem domačih strokovnjakov doseči dobre rezultate tudi na tako zahtevnih področjih kot je avtomatizacija in računalništvo.

Ob koncu lahko omenim tudi to, da sta nam ta dva uspešna posla odprla pot tudi v druge pivovarne v Jugoslaviji, saj trenutno že delamo linijo za pasterizacijo piva v Zrenjaninu, v fazi razgovorov pa smo tudi v pivovarnah v Beogradu, Valjevu, Bitoli, Laškem, Ljubljani in drugod.

ANDREJ ČEŠNOVAR

IMP — DO OGREVANJE VODOVOD LJUBLJANA

objavlja skladno z odločitvami samoupravnih organov naslednja dela in naloge:

1. VODJA ODDELKA — ENOTA KRANJ
2. VODILNI REFERENT NABAVE

Kandidati morajo izpolnjevati sledeče pogoje:

Ad 1.)

- VII. stopnja strojne smeri
- energetik
- strokovni izpit in pasivno znanje jezikov
- 49 mesecev delovnih izkušenj

Ad 2.)

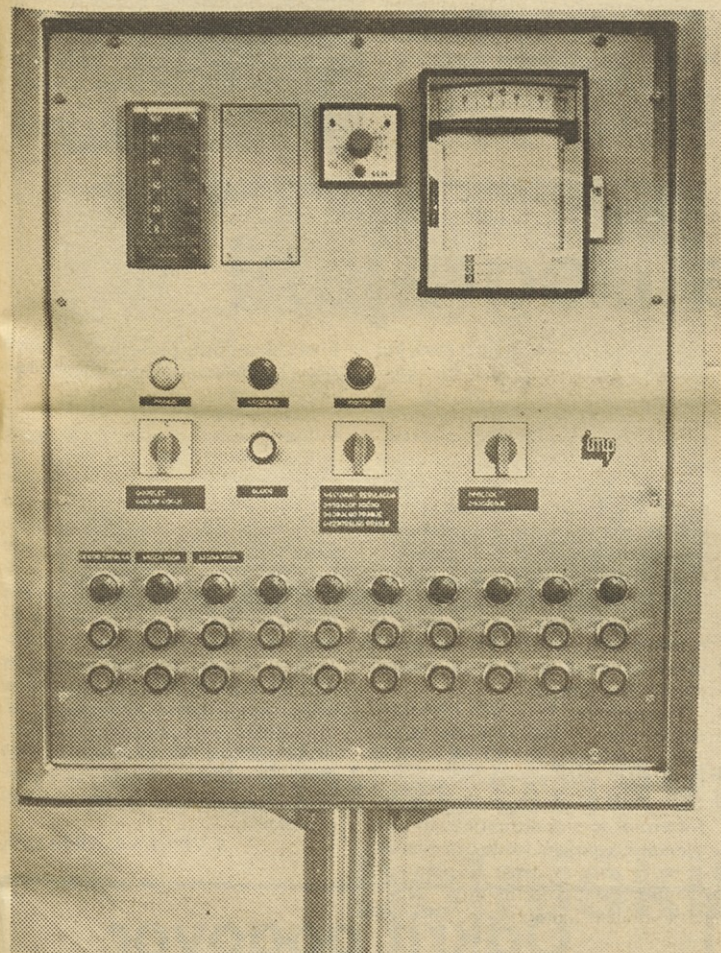
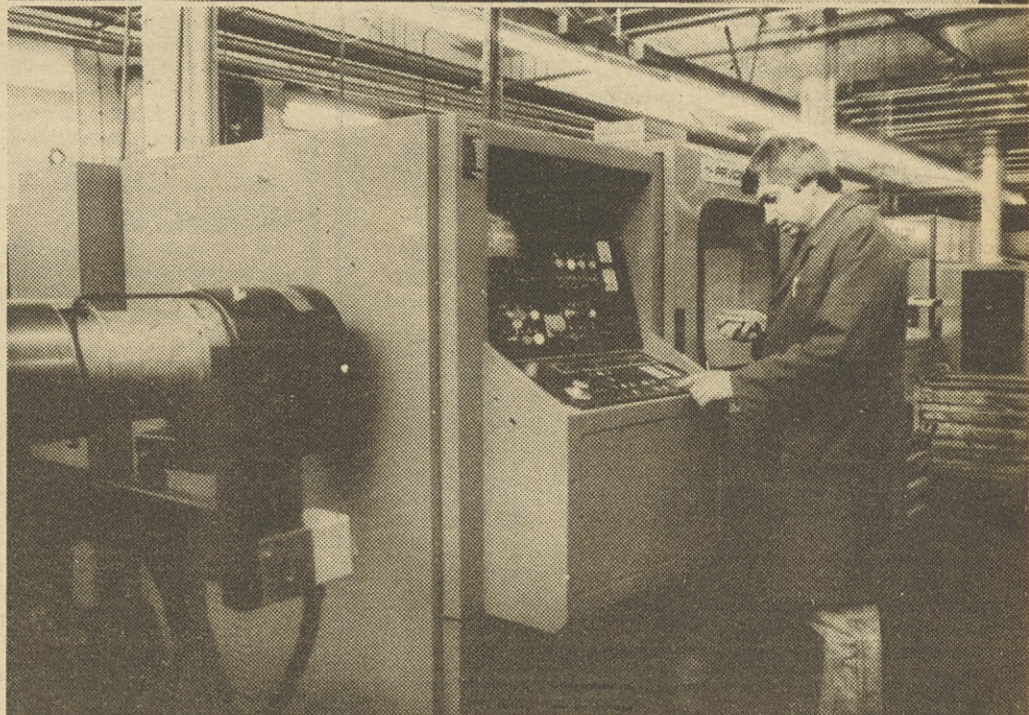
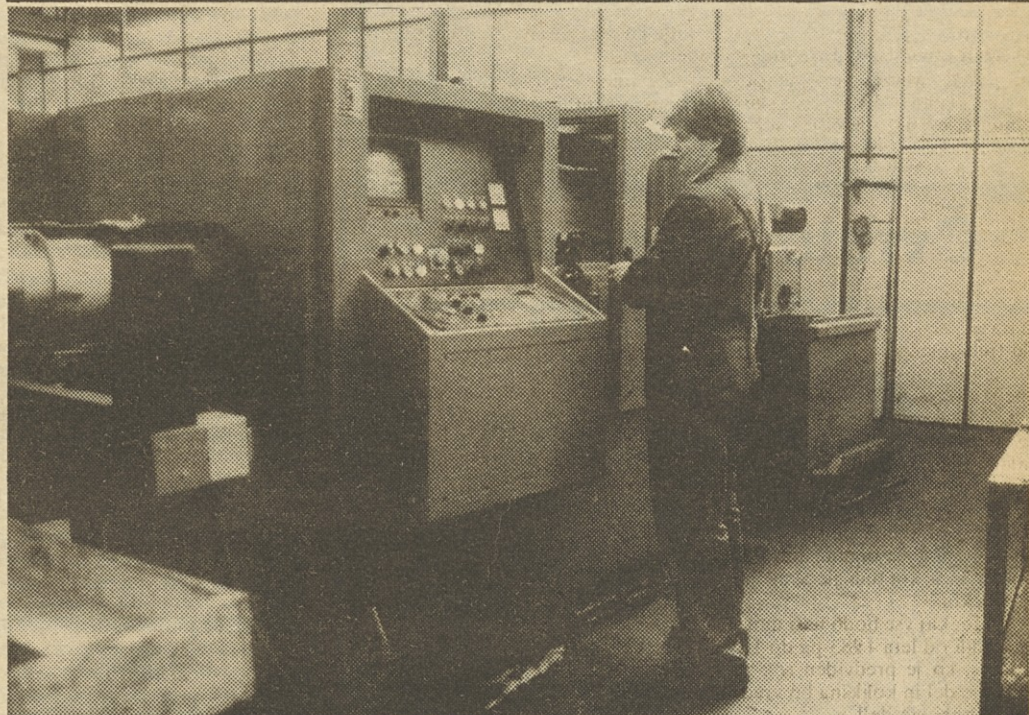
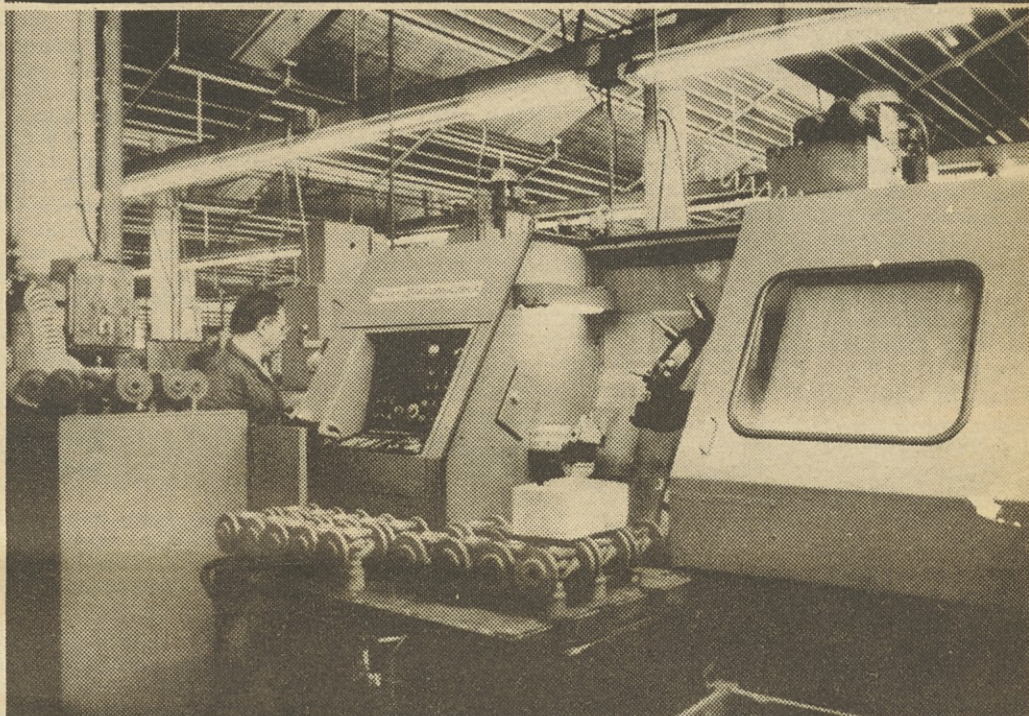
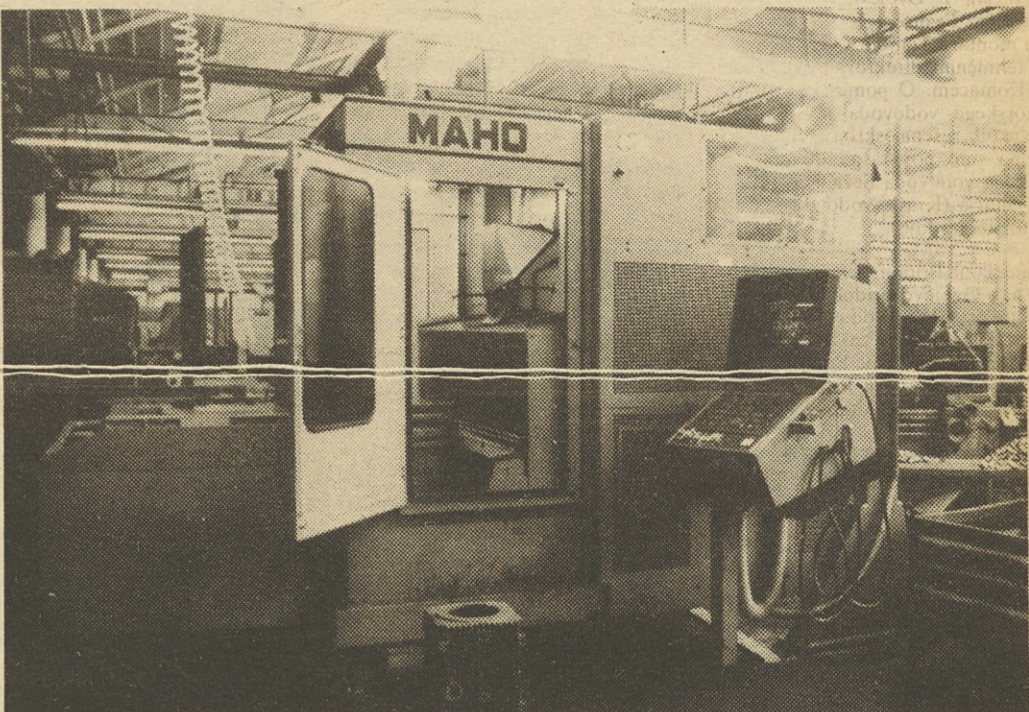
- VII. stopnja strojne ali ekonomske smeri
- pasivno znanje jezikov
- 4 leta delovnih izkušenj

Rok za prijavo je 8 dni od objave na naslov: Kadrovska služba DO OGREVANJE VODOVOD, Pot k sejmišču 30, 61231 Črnuče. O izbiri vas bomo obvestili v roku 30 dni.

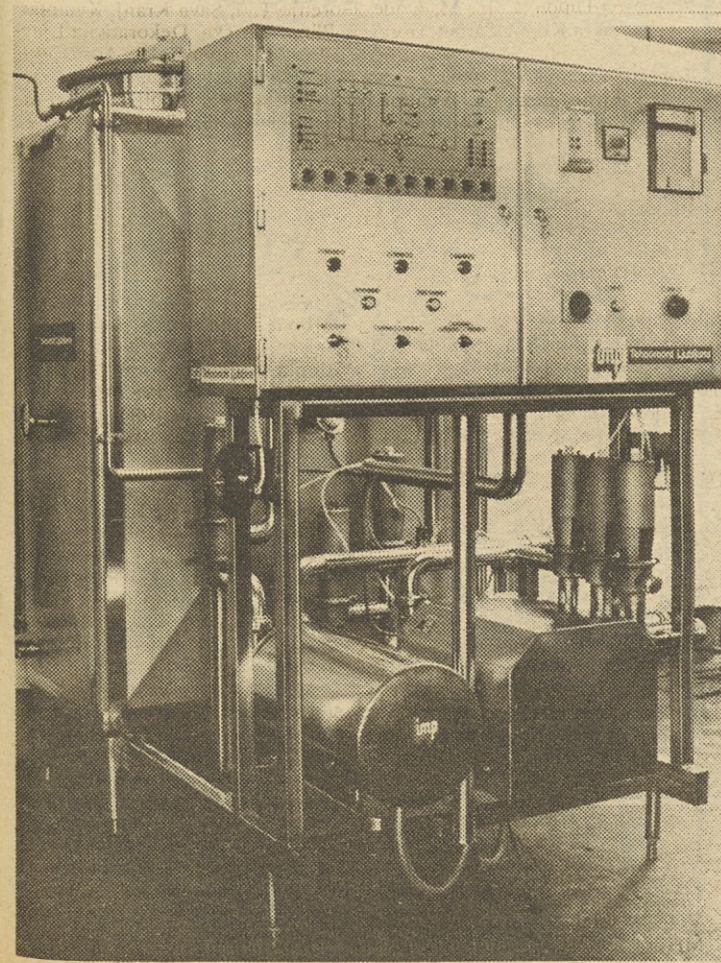
V tozdu Avtomatika

Štirje novi stroji

V Avtomatiki dobivajo novo opremo. Na slikah po vrsti so naslednji stroji: obdelovalni center MAHO MC 600 CNC Zvezna republika Nemčija, numerična stružnica TNA 480 CNC Prvomajska, numerična stružnica RTA 63 CNC Prvomajska, nova numerična stružnica RTA 63 CNC Prvomajska. (Foto: Marija Primec)

Slika 1: Komandna omarica za avtomatsko regulacijo temperature pri pasterizaciji KOP — 21.

Slika 2: Ena od variant TEHNOCIP-a.

Izstopi postajajo pogostejši od vstopov

Najbrž je prav, da tako kot od časa do časa prikažemo v našem Glasniku delo drugih organizacij, pokažemo tudi napore zveze komunistov. Zato smo povprašali sekretarje osnovnih organizacij ZK v Oveju, Projektivnem biroju, Inženiringu, Klimatu, Skipu, Avtomatiki, Itaku, Telekomu, Klimatu, Isu in v delovni skupnosti Iko, katere so bile najpomembnejše aktivnosti njihovih osnovnih organizacij v minulem letu.

V vseh teh osnovnih organizacijah so evidentirale kandidate za delegacije zbora združenega dela, sisov, v samoupravne organe svojega tozda, oz. delovne organizacije in sozda. Vse OO ZK so obravnavale periodične obračune in rezultate letnega poslovanja. Vse OOOZK v ljubljanskem območju so tudi obravnavale 4. ljubljanski samoprispevek, pa sodelovale pri obravnavanju SaS s področja osebnih dohodkov.

Poglejmo, kakšne so še druge aktivnosti posameznih osnovnih organizacij ZK.

Inženiring: Razprave o sklepanju pogodb

V Inženiringu, kjer so imeli komunisti vsak mesec eno sejo, so obravnavali težke gospodarske razmere nasploh in tudi Inženiringove težave pri pridobivanju investicijskih del v tujini, pa tudi v domovini. V zvezi s tem je OOOZK zadolžila delavce, ki so odgovorni za pridobivanje del, da le ti mesečno poročajo o stanju pri sklepanju pogodb kot tudi o perspektivah za nadaljnje pridobivanje del.

Komunisti so obravnavali sklepe sozdave problemske konference.

Imenovali so delegata za sejo bežigradske občinske konference ZKS, obravnavali so osnutek poročila za 10. kongres ZKJ, pa lanskeletni plan tozda Inženiringa.

Razpravljali so o predkongresnih aktivnostih.

Ocenili so volitve v samoupravne organe.

Obravnavali so tudi izstopanje članov iz zveze komunistov.

Ko so obravnavali izobraževalne programe občinske konference ZKS, so ugotovili, da v vrstah Inženiringovih komunistov ni mladih članov, ki bi jih lahko poslali na dopolnilno izobraževanje ZKS.

Inženiringova OOOZK je izdelala varnostnopolitično oceno, ki jo izdelava vsako leto predvidoma dvakrat. Imela je eno skupno

sejo z OO ZK Izip in sicer na teme: izvajanje letnega gospodarskega načrta, potekanje aktivnosti za povečanje rezultatov poslovanja v tozdu Inženiring oziroma v Izipu, potek konkretnizacije uvajanja znanja v proizvodne procese, krepitev kakovosti, uvajanje skupinske in posamične odgovornosti, uveljavljanje delitve po delu ter kadrovska politika.

Na eni od sej so pregledali periodični obračun tozda za projekte v tujini. Na eni od sej so imenovali poverjenika za idejnopolitično usposabljanje. Pregledali so delovanje delegacij. Izdelali so tudi analizo poslovanja doma in v tujini. Proti koncu lanskega leta pa so veliko razpravljali o Inženiringovem osnutku plana za leto, o planskih nalogah in planiranem pridobivanju dohodka.

OV: Nezadovoljni zaradi podražitev ambulant

V Oveju je bila najpomembnejša aktivnost komunistov reorganizacija Promonta, pri čemer je bilo zelo veliko sodelovanja s strokovnimi službami tozda OV.

Komunisti so razpravljali o finančni udeležbi za gradnjo IMP-jeve ambulate — tu je bilo posebno pereče vprašanje povečanja deležev (tem povečanim deležem so botrovali podražitve ob zavlačevanju gradnje).

OO ZK je bila zelo aktivna pri agitiranju za zbiranje Trubarjevega dinarja.

Klimat: Pobude za inventivno dejavnost

Klimatova osnovna organizacija ZK pošlje v vsakem polletju po enega člana ZK na trimesečno politično šolo, ki je pri Mestnem komiteju ZKS in traja 108 ur.

Tečajniki obiskujejo šolo v popoldanskem času po tri do štiri ure tedensko.

Komunisti so bili lani precej aktivni pri pridobivanju novih članov ZK, vendar je od 30 delavcev, ki so jih smatrali za primerne kandidate za

članstvo ZK, samo en delavec načelno pristal, da bi ga sprejeli v zvezo komunistov.

Osnovna organizacija ZK je poskušala oživiti inovativno dejavnost, pri čemer so delavce vzpodbudili za delo na tem področju, zato je dala nekaj konkretnih pobud za razvijanje te dejavnosti, za ustvarjanje ugodnih razmer na tem področju.

Obravnavali so vzroke za probleme pri gospodarjenju delovne organizacije in dajali pobude za boljšo organizacijo dela.

Klimatovi komunisti se povezujejo tudi v sozdu, kjer so na problemski konferenci obravnavali varnostnopolitično oceno v IMP-ju in skupaj za vse bežigradske tozde obravnavali informacijo o temeljnih značilnostih idejno-političnega stanja v družbi in v zvezi komunistov ter o prodiranju meščanske desnice in drugih protisocialističnih sil.

Projektivni biro: Ni kandidatov za usposabljanje

V Projektivnem biroju so komunisti veliko razpravljali o uresničevanju planskih nalog na ekonomskem področju v tozdu. OOOZK je obravnavala tudi druga pomembna politična vprašanja tako kot je 13. kongres ZKJ, posvet v okviru bežigradske občine o značilnostih idejnopolitičnega stanja v družbi.

Kot meni sekretar OO ZK Danko Plut, pa komunisti niso uresničili vseh nalog, ki so si jih postavili na začetku leta, kar posebno velja za področje izobraževanja in za sprejemanje novih članov. Vzrok, da se niso izobraževali, je predvsem v komunistih, ki so bili zelo obremenjeni z deli na strokovnem področju.

V zadnjem času pa so občutili precejšnje probleme pri osebnih dohodkih — ti problemi so zadevali tudi

člane ZK, vendar pravi Danko Plut, da zaenkrat ni razlogov za vznemirjenost, kajti upa, da so komunisti dovolj močni, da se bodo uspešno spoprijeli z reševanjem teh in drugih nalog.

Iso: Pozornost razvojnim usmeritvam

Isovi komunisti so imeli skupaj s sindikatom največ dela v zvezi z reorganizacijo Isa v samostojno delovno organizacijo. V zvezi z reorganizacijo so bili na vrsti za obravnavo vsi novi organizaciji prirejeni samoupravni akti, pa pravilnik o osebnih dohodkih.

OOZK je bila vključena v sprejemanje novih programov Isove dejavnosti — to je področja elektrotermije in osvajanja nizkonapetostnih stikal in dosedanjega Isovega programa. Člani ZK v Isu so vključeni v vseh družbenopolitičnih organizacijah, v delovni organizaciji in v sozdu IMP. Prav tako so vključeni tudi v družbenopolitično delo v občini — tako delujejo v delegacijah in društvenih organih. Tesno sodelujejo z občinskim komitejem ZK Slovenske Konjice.

Premalo povezanosti pa čutijo s sozdom, za kar pa meni sekretar OOOZK Zmago Bogatin, da so krivi sami. Za premajhno povezanost s sozdom pa je kriva tudi prevelika oddaljenost od Ljubljane. Največkrat pa je tako, da so istočasno sestanki z enako tematiko na občinskem nivoju kot v sozdu, pa se potem rajši udeležijo sestankov v občini, kjer izgubijo najmanj časa.

Isova osnovna organizacija ZK je obravnavala vse teme, ki jih je naložil občinski Komitej ZK pa tudi tiste, ki pridejo iz sozda.

Člani osnovne organizacije so se udeležili vseh seminarjev, ki jih zanje organizira slovenjekonjiška Delavska univerza.

Telekomova OOOZK Je imela veliko dela v zvezi z reorganizacijo Emonda, pri kateri je iz tozda Ten Telekomunikacije nastala delovna organizacija Telekom, pa z organizacijo vseh služb novoustanovljene delovne organizacije. Na vsaki svoji seji je OOOZK obravnavala tekočo gospodarsko problematiko. Na eni od svojih sej je obravnavala izvajanje programa na lastne moči, za kar je prišla pobuda z občinskega komiteja ZK Bežigrad. Pri tem so si postavili za glavno nalogo uskladitev planiranja na vseh nivojih — to je proizvodnje, prodaje itd., proučitev tržišča tako zunanjega kot tudi domačega, pa zmanjšanje zalog na najmanjšo možno mero.

Obravnavali pa so tudi sozdovo varnostnopolitično oceno.

Skip: Iz ZK izstopilo šest članov

Skipovi komunisti so se lani borili s problemom nelikvidnosti tozda.

Iz ZK je lani izstopilo šest članov. Kljub prizadevanju, da bi pridobili nove člane, jim to ni uspelo.

Nekateri člani ZK se obnašajo nezainteresirano.

OOZK je tudi poskrbela za izboljšanje delovnih pogojev v tozdu.

Komunisti v delovni skupnosti Ika so poleg tistih zadev, ki so jih obravnavali vsi IMP-jevi komunisti (kar je omenjeno v začetnem delu tega članka) in poleg obravnave gradiv z občinskega komiteja ZK in z republikanskega — to so bila kritična analiza političnega sistema samoupravljanja, prenova ZK, sodelovali so tudi pri sprejemanju vseh planskih nalog.

Ob razpravah o četrtletnem, polletnem in zaključnem računu so dajali ocene o vodilnih, vodstvenih delavcih in delavcih s posebnimi pooblastili.

V sodelovanju z mladino je OOOZK skušala pridobiti člane ZK za izobraževanje.

Uvedli bodo interne oblike usposabljanja

V tozdu Avtomatika so obravnavali poleg omenjenih vprašanj sklepe problemske konference, stališča CK ZKJ o vprašanih razvoja sistema in politike gospodarskih odnosov s tujino, reorganizacijo tozda, prijavo na razpis v poslovodni organ itd.

Lani niso mogli pridobiti za izobraževanje nobenega člana ZK. Zato so se dogovorili, da bodo letos v okviru tozda organizirali nekaj krajših predavanj s področja idejnopolitičnega izobraževanja. Predavanja bodo organizirali v sodelovanju z občinskim komitejem ZK občine Šiška. Pridobili bodo tudi njihove predavatelje.

Ceprav so bili lani vsi sestanki te osnovne organizacije sklepni, pa se nekateri člani ZK niso redno udeleževali sestankov. Zato jih bodo na letošnjih sestankih posebej obravnavali.

Itakovo OOOZK — le ta je obravnavala vsa tista vprašanja kot vse druge IMP-jeve OOOZK v območju Ulice Jožeta Jame — je oktobra lani obiskala občinska komisija za idejno in teoretično delo. Pogovor med Itakovimi komunisti in to komisijo se je nanašal na delovanje OOOZK v tem tozdu.

Proti koncu lanskega leta so trije člani ZK izjavili, da bi radi izstopili. Ta vprašanja bo OOOZK reševala letos. Udeležba komunistov na sestankih OOOZK je bila nekaj nad 50 odstotkov.

V tozdu Črpalke, je dejal Rajko Primc, sekretar OOOZK v tem tozdu, so obravnavali vse, kar so obravnavale OOOZK v vseh drugih tozdih v okviru Ika in se spoprijemali z enakimi problemi kot njihove sosednje IMP-jeve OOOZK, kajti v konferenci ZK v okviru Ika so akcije komunistov enotne.

MARIJA PRIMC

Livarjevi komunisti

V delovni organizaciji Livar smo člani ZK organizirani v dveh osnovnih organizacijah in sicer OO ZK delovna skupnost in OO ZK tozda Livarna sive in nodularne litine, v katero so povezani tudi komunisti iz tozda Vzdrževanje in proizvodnja orodij ter tozda Livarna barvnih kovin.

Delo komunistov v letu 1986 je potekalo v zaostrenih družbenoekonomskih razmerah, posebno ker smo lani izvajali investicijo v tozdu Livarna sive in nodularne litine, kar se je odražalo tako na rezultatih gospodarjenja delovne organizacije, kot na delu samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v delovni organizaciji.

Komunisti opravljajo najrazličnejše funkcije v delegacijah za skupščine DPS, SIS, organih upravljanja kolektiva ter v ostalih družbenopolitičnih organizacijah.

V letu 1987 so bili na programski seji občinskega komiteja ZK komunisti osnovnih organizacij ZK v delovni organizaciji Livar okarakterizirani kot neaktivni, saj je bilo v poročilu o delu občinskega komiteja ZK napisano, da so se komunisti poleg programsko-volilne seje sestali samo enkrat.

Na istem sestanku je predstavnik Livarjeve OO ZK povedal, da so se komunisti OO ZK v delovni organizaciji sestali devetkrat, vendar občinski komitej ZK občine Grosuplje o teh sestankih ni bil obveščen zaradi premajhnega sodelovanja med nami.

Komunisti smo na svojih sestankih obravnavali naslednje tematiko:

— Prvi sestanek je bil dne 19. februarja 1986, organizirali smo razpravo o kritični analizi političnega sistema socialističnega samoupravljanja, uvodne teze je podal tov. Marjan Kotar.

— 11. aprila 1986 smo ocenili rezultate volitev, ki so bile 13. marca.

— 22. aprila 1986 smo ocenjevali vzroke negativnega rezultata referenduma o splošnih aktih s področja delitve osebnih dohodkov.

— 16. maja 1986 smo obravnavali zahtevo glavnega direktorja za predčasno razrešitev del in nalog glavnega direktorja. OO ZK DSSS in OO ZK tozda LSNL sta mu dali popolno politično podporo, zato je zahtevo kasneje umaknil.

— 3. junija 1986 smo OO ZK DSSS in LSNL obravnavali predloge članov za člane komitejev SLO in DS vseh tozdu in delovne skupnosti. Obravnavali smo varnostnopolitično oceno v delovni organizaciji Livar in aktivnosti in posameznike v zvezi z vrednotenjem del in nalog v tozdih in delovni skupnosti, kjer je bil referendum neuspešen s ciljem, da ponovni referendum s področja delitve OD uspe.

— 6. oktobra 1986 smo OO ZK DSSS in LSNL skupaj s sindikatom organizirali sestanek, ki se je vsebin-

ske nanašal na priprave na referendum dne 24. oktobra 1986 za sprejem samoupravnih splošnih aktov s področja osebnih dohodkov.

— 9. decembra 1986 smo skupaj s sindikatom organizirali sestanek, ki se je nanašal na oceno poslovanja do konca leta 1986 in oblikovanje mnenja DPO o kandidatih za pomočnika in namestnika generalnega direktorja tozda LSNL.

— 7. januarja 1987 smo skupaj z IO sindikata tozda LSNL oblikovali mnenje o prijaviteljem kandidatu za direktorja tozda LSNL.

— 23. januarja 1987 so sekretariati OO ZK, IO sindikata vseh tozdu in delovne skupnosti ter predstavniki ZSMS obravnavali problematiko v zvezi z gospodarsko situacijo v delovni organizaciji s poudarkom na tozdu LSNL ter vsebino anonimnega pisma. Na sestanku je bil navzoč tudi tov. Štibernik.

V poročilu občinskega komiteja so bili kritizirani tudi sekretarji OO ZK delovne skupnosti in tozda LSNL, posebno zaradi neudeležbe na sestankih občinskega komiteja in udeležbe na seminarju za vodstvo OO ZK, vendar je bilo ugotovljeno, da nobeden od njih ni prejel nobenega vabila na sestanek občinskega komiteja, katerih se nista udeležila niti nista prejela nobenega vabila na seminar za vodstvo OO ZK.

Oba sekretarja OO ZK sta zelo slabo informirana o dogajanjih na občinskem komiteju. Prav tako bi morali sekretarja OO ZK TOZD LSNL ali OO ZK DSSS povabiti na sejo predsedstva OK ZK Grosuplje pri obravnavi razmer, ki se nanašajo na DO Livar, saj je bilo celo v poročilu občinskega komiteja navedeno, da je vabljenje sekretarjev na sejo predsedstva pri obravnavi konkretnih problemov, ena izmed uspešnih metod dela in povezovanja sekretarjev z občinskim komitejem.

Na lanskim programsko volilni seji smo si zadali tudi nalogo, da bomo vsak v svoji sredini delovali v smeri sprejemanja novih članov. Pri tem smo prišli do zaključka, da med našimi delavci ni interesa za vstop med komuniste. Vzroki so morebiti v zaostrenih gospodarskih težavah, glavni razlog pa je, da se nahajamo na območju, kjer so prebivalci zelo verni. Zato bomo morali angažiranost za pridobitev novih članov v prihodnje še povečati.

Na koncu tega krajšega poročila o aktivnosti komunistov v delovni organizaciji Livar lahko mirno ocenimo, da kljub različnim tematskim sestankom z aktivnostjo članov ne mo-

remo biti zadovoljni in sicer zato, ker je komuniste v najrazličnejših aktivnostih v delovni organizaciji vse premalo čutili, med nami samimi pa je še vedno nekaj takih, ki se sestankom neradi udeležujejo, zato se dogaja, da so tudi sestanki osnovnih organizacij nesklepčni, sestankov pa se udeležujejo vedno eni in isti komunisti.

Vse to vpliva na našo akcijsko naravnost za reševanje najrazličnejših težav in problemov. Zato bo potrebno v prihodnje najprej urediti te osnovne zadeve, če želimo, da bomo učinkovitejši in da ne bomo capljali na obrobju dogodkov.

Ne mislimo, da so naši komunisti zelo aktivni, vendar so glede na poročilo o delu ostalih OO ZK v občini Grosuplje vsaj povprečno aktivni.

Opažamo, da so naši člani ZK informirani le s poslovanjem in problematiko svojega tozda oziroma de-

lovne skupnosti, premalo pa vedo o tekoči problematiki celotne delovne organizacije.

Zato moramo v letu 1987 zaradi boljše povezanosti članov ZK zaradi boljše koordinacije dela, boljše informiranosti in reševanja skupne problematike, organizirati akcijsko konferenco ZK v skladu s stališči 13. kongresa ZKJ in z navodilom 5. seje CK ZKJ z dne 26. 12. 1986.

Prav tako smo v letošnjem letu ponovno obudili mesečne posvete z direktorjem delovne organizacije, katerih bi se udeležili člani sindikatov OO ZK DSSS, LSNL in LBK, izvršni odbori sindikata temeljnih organizacij in delovne skupnosti ter predstavniki mladine. Na teh sestankih bi se člani ZK sproti informirali s problematiko poslovanja in ostalimi problemi.

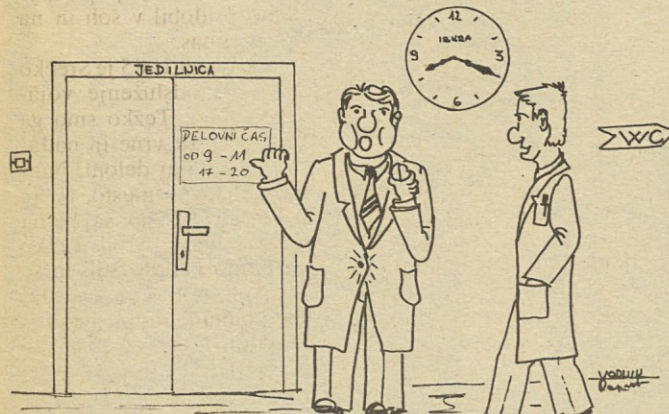
CVETANA ERJAVEC

Čvrsto, strokovno, odgovorno

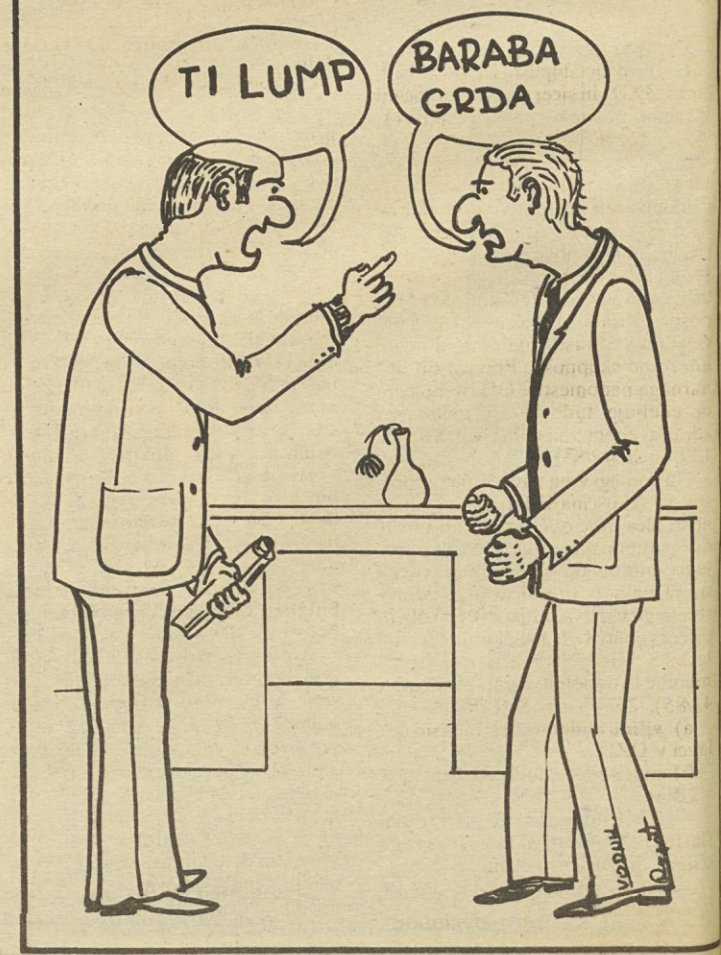
— Ne dovolim ugovarjati svoji sposobnosti!

Upravičena kritika

— Dober tek, Pepe! Nekam slabe volje si videti.
— Spal sem do šestih, tu pa nočejo vedeti, da vso noč nisem jedel!

Odkrit pogovor po naše

Marjan Košir je bil vseh 40 let zvest IMP-ju

Delo je dobro opravil

»Vsako slovo prizadene tistega, ki odhaja in tiste, ki ostanejo,« je rekel direktor delovne organizacije Janez Jernejc, ko so se sodelavci poslavljali od najstarejšega člana kolektiva — Marjana Koširja, ki je bil v Toplovodu od vsega začetka, pa že tudi prej v Likarjevem podjetju. Bil je to ganljiv trenutek, saj se je od nas poslovil naš zadnji sodelavec, ki je bil v firmi vse od ustanovitve Toplovoda.

»Težko, nemogoče je realno oceniti delež, ki ga je tov. Košir prispeval k skupnim naporom,« je nadaljeval Jernejc. So pa širom Slovenije objekti, h katerih gradnji je bistveno prispeval kot monter, vodilni monter in vodja montaže. Vedno so mu bili zaupani največji in najzahtevnejši objekti in vedno je bilo delo kvalitetno opravljeno.

»Tov. Košir je začel svojo delovno dobo v podjetju Likar, ki je bilo leta 1947 osnova za nastanek Toplovoda in kasneje IMP-ja. Začel je kot monter in vodilni

monter, nadaljeval kot vodja montaže in zaključil kot vodja oddelka. Izkusil je vse tegobe in radosti monterskega dela in življenja v času zelo težkih delovnih pogojev, ko so monterji prenočevali pod kozolci, operativci pa so s kolesi in mopedi obiskovali svoja gradbišča. Montažna dela so se izvajala s primitivnim in pomanjkljivim orodjem. Večji del svoje delovne dobe je opravljal dela in naloge vodje montaže in vodje oddelka. To pa so po zahtevnosti (strokovni, tehnični in finančni) kakor tudi po kompleksnosti med najbolj zahtevnimi nalogami v delovni organizaciji. Ker ni imel potrebne formalno tehnične izobrazbe, je to nadomeščal s samoizobraževanjem ob delu in spremljanjem razvoja in dosežkov v stroki. Pri delu je uspešno uporabljal obsežno praktično strokovno znanje, izostren občutek za tehnološke rešitve strokovnih problemov in vztrajnost pri reševanju nalog.

Janez Jernejc je tudi podčrtal Marjanovo stalnost, saj je v podjetju vztrajal v slabem in dobrem vso svojo delovno

dobo: »To je značajska lastnost, ki je dandanašnji silno redka in zasluži vse priznanje.« Zato je poudaril: »Tisti, ki ostajamo, tov. Košir, močno cenimo vašo prizadevanja pri ustvarjanju tega, kar smo dosegli, še posebej zato, ker smo prepričani, da ste dali vse, kar je bilo v vaši moči. V kolikor si bomo vsi, ki ostanejo, prizadevali z vam lastno ustvarjalnostjo, ne bo strahu, da ne bi ohranili že doseženega, ampak bo zadovoljen tudi nadaljnji razvoj. V imenu DO in svojih najožjih sodelavcev, se vam za vaš prispevek zahvaljujem. Prepričan sem, da lahko zaradi deleža, ki ste ga s svojim delom prispevali, lahko odidete z najboljšimi občutki kot po najbolje opravljenem delu.« Jasno, na koncu mu je seveda zaželel še zdravje, da bo lahko užival plodove svojega dela in si izpolnil svoj čas z vsem, kar želi, pa se temu morda v času svoje delovne dobe ni mogel posvetiti.

Direktor je v imenu delovne organizacije Marjanu Koširju izročil umetniško sliko, da mu bo v spomin, medtem ko so sodelavci pokazali več smisla za praktičnost in mu je Bojan Jazbinšek v njihovem imenu izročil brusilko. Prisotna pa sta bila tudi Koširjeva že upokojena prijatelja in sodelavca Bronislav Remic in Tone Primc. Slednji mu je rekel: »Sprejemamo te v spis in da bi se bolje znašel, vzemi te samoupravne akte in mu je izročil visoko škatlo, za katero sumim, da je imela tekočo vsebino.«

Mislil, da se je Marjan Košir nelagodno počutil sredi vse te pozornosti. »Direktorju se zahvaljujem za govor in vsem službam za sodelovanje. Mislil, da je bilo dobro. Če sem kdaj kaj narobe naredil, pa mi prosim oprostite,« je rekel in končal: »Nisem govornik, ampak vsem vam želim, da bi imeli dosti dela in uspehov, pa mnogo zdravja in osebne sreče.«

L. J.

Pojasnilo Pravne službe

Obračunavanje bolniških

Pred časom so delegati Koordinacijskega odbora sindikata v sozdu IMP postavili vprašanja o načinu obračunavanja nadomestil za bolniške izostanke. Odgovor, ki ga je pripravila sozdova Pravna služba, bo gotovo zanimiv za širši krog IMP-jevcev, zato ga objavljamo.

Delavcu gre nadomestilo OD za čas bolniškega dopusta (5. odst. 129. člena ZZD) in sicer v višini, določeni v samoupravnem splošnem aktu (1. odst. 111. čl. ZDR). 1. alineja 45. čl. OD o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SRS (Ur. l. SRS št. 18/86) pa po sredno nalaga obveznost OZD, da v svojih aktih o OD upoštevajo načelo, da se nadomestilo OD za čas odsotnosti zaradi bolezni izplačuje skladno s SS ustrezne samoupravne interesne skupnosti. Pravico do denarnega nadomestila OD ob boleznih opredeljuje tudi 50. čl. zakona o zdravstvenem varstvu (Ur. l. SRS št. 1/80 in št. 42/85).

Na podlagi vseh navedenih predpisov je skupščina Zdravstvene skupnosti Slovenije občinskim zdravstvenim skupnostim predlagala v sprejem enotni tekst Samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva, ki je v večini občin pričel veljati 1. 7. 1983, objavljen pa je bil v Ur. l. SRS št. 26/83 (spremembe in dopolnitve v št. 29/85 in št. 41/85). 25. čl. cit. SaS določa, da:

a) višino nadomestila določijo delavci v OZD v svojih ssa
b) mora biti nadomestilo najmanj v višini:

— 75 % od osnove za prve tri dni (lastne) odsotnosti in za ves čas nege ožjega družinskega člana
— 80 % od osnove od 4. do 15. dne odsotnosti
— 85 % od osnove od 16. do 30. dne

— 90 % od osnove od 31. dne dalje

— 100 % od osnove za vojaške invalide, udeležence NOV, ki jim je priznana dvojna doba najmanj od 1. 1. 1945 do 15. 5. 1945, borce španske vojne in grškega gibanja, delavce, ki so odsotni zaradi poklicne bolezni, poškodb pri delu, darovanje živega tkiva ali organov ali dajanja krvi.

41. čl. SaS o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje in razporejanje ČD, delitev sredstev za OD in SP SOZD IMP določa, da delavci v našem SOZD vsako leto s planskimi akti enotno določijo višino nadomestila (seveda najmanj v zgoraj navedenih odstotkih, lahko pa tudi več).

c) mesečno nadomestilo ne more biti višje od delavčevega OD, če bi delal in ne višje od najvišjega OD v organizacijski enoti, v kateri delavec dela

d) mesečno nadomestilo ne more biti nižje od zajamčenega OD, ki ga določijo IS SRS

Osnovo za nadomestilo opredeljujejo 31. čl./1. odst. SaS o zdrav. varstvu; je mesečno povprečje, izračunano iz OD, ki jih je delavec dobil za svoje tekoče in minulo delo po ZR v minulem koledarskem letu za čas, ko je delal. V osnovno se šteje tudi OD, ki ga je delavec dobil za delo v času, ko je bil po ZDR dolžan delati dlje kot polni delovni čas; pri delavcih, ki delajo nepoln delovni čas pa OD za nepoln delovni čas.

Tako določena osnova se poveča (valorizira) z odstotkom rasti pov-

prečnega mesečnega OD na zaposlenega delavca v OZD v tekočem letu do meseca pred nastankom začasne zadržanosti z dela.

Cit. 31. čl. opredeljuje tudi izračun osnov v posebnih primerih (detaširani delavci, izpad OD v celem minulem letu, bolezen po prihodu iz JLA itd.).

Logično je, da se za izračun osnov ne upošteva OD za pogodbeno delo, honorar, jubilejnih nagrad, dnevnice, kilometrine, terenski dodatek, regres, dodatek za ločeno življenje, nadomestilo OD zaradi začasne delovne nezmožnosti zaradi bolezni, poškodb, nege in poroda (32. čl. SaS).

Osnovo izračunamo tako, da ugotovimo izplačani OD na uro za obdobje, ko je delavec delal in prejemal OD, ter ga pomnožimo s predpisanim del. časom v OZD v obdobju, za katerega je potrebno izplačati nadomestilo (33. čl. SaS).

Delavcu, ki je z dela odsoten več kot mesec dni, se osnova valorizira vsak nadaljnji mesec odsotnosti z odstotkom rasti povpreč. mes. OD, doseženega v OZD v prejšnjem mesecu (34. čl. SaS).

Menimo, da iz navedenih določil izhaja odgovor na zastavljeno vprašanje KOS SOZD IMP. Izvedeli pa smo, da se predvidoma v jeseni letošnjega leta pripravljajo določene spremembe na področju obračunavanja bolniškega staleža. Vprašanja, ki jih dobimo iz naših TOZD, pa kažejo na to, da nekateri variete predvidenih sprememb smatrajo že za sprejete, kar pa seveda ne drži.

Prisravlil: STANE MAURI, dipl. prav. — pravna služba SOZD IMP

Branko Rožman iz Avtomatike je uspešen rallyist

S kolegom trikrat prvi

Branko Rožman, referent iz tozda Avtomatika (v IMP-ju je že 20 let) tekmuje z avtomobilom od leta 1971.

Poglejmo, kakšna je njegova pot v rallyju od začetka do danes. »Za rally me je navdušil kolega, ki je nekoč tudi sam tekmoval,« je povedal Branko. »Nagovarjal me je, naj grem tudi jaz vozit, pa sem se takoj odločil,« je dejal naš nadvse skromni tekmovalci, ki je s kolegom Vojkom Vidmarjem iz Slovenijalesa, s katerim tekmujeja še sedaj, požel nekaj lepih tekmovalnih uspehov.

Sprva do leta 1975 sem tekmoval s fičkom. Potem pa sem šel služiti vojsko. Po vrnitvi od vojakov, sem si kupil stoenko, s katero sem tekmoval do uvedbe bencinskih bonov.

Leta 1984 sem imel sotekmovalca, s katerim sva se z avtom prevrnila v Škofji Loki — oziroma — avto je prevrnil on. Imela sva srečo, da sva ostala nepoškodovana, čeprav sva se prevračala na streho, pa spet na kolesa, le njegovega fička sva precej uničila.

Potem sem začel kot mehanik — spremljevalec spremljati kolega Vojka Vidmarja. Skupaj sva tekmovala leta 1985 na Yu rallyju na državnem prvenstvu v Sarajevu, kjer sva dosegla 6. mesto v svojem razredu do 1300 kubikov, na državnem rallyju Bratstvo na Kopaoniku, od koder sva odnesla 2. mesto (tekmovala sva s stoenko v svojem razredu do 1300 kubikov). Na rallyju Saturnus sva odstopila zaradi okvare na alternatorju na rallyju Slovenijaavto pa zato, ker se je pokvaril motor avtomobila. Na rallyju Kompas v Ljubljani sva bila druga. Tekmovala sva že na več drugih tekmovanjih z večjimi ali manjšimi uspehi — tako v Škofji Loki, Titovem Velenju na rallyju Donit itd.

Lani sva z Vojkom prek Avtomoto društva Slovenija avta kupila golfa v Zvezni republiki Nemčiji, ki ga uporabljata samo za tekmovalja. Z njim sva prvič tekmovala v Opatiji, pa sva odstopila, ker sva na tekmovanju razbila karter in oljno črpalko. Odstopila sva še na rallyju Saturnus Ljubljana — Portorož 86, ker so nama že na Golovcu odpovedale zavore.

Z državnega rallyja Loka 86 v Škofji Loki sva v svoji kategoriji odnesla 1. mesto, prav tako sva 1. mesto požela tudi na republiškem rallyju v Titovem Velenju, 1. mesto pa sva dosegla tudi na rallyju Zvezda 86, kjer sva vozila pozimi po snegu čez Krim. Na rallyju v Zagrebu sva se zgubila tako, da nisva mogla več nadomestiti izgubljenega časa. Pa še nekaj drugih tekmovanj sva se udeležila. Vseh skupaj je bilo lani do oktobra 9 tekmovanj.

Februarja letos je bila podelitev republiških priznanj in pokalov za lanske dosežke, kjer sva s kolegom Vojkom Vidmarjem dobila pokal za republiško pr-

venstvo ter kolajno in diplomu za državno prvenstvo v rallyju.

Kakšne so priprave na dirke? »Priprav ni malo, saj je potrebno kompletno prekontrolirati avto in ga popraviti. Večidel ga popravlja sama z Vojkom. Če pa je okvara večja, pa ga dava mehaniku.

Ko zveva, kdaj in kje bova tekmovala, si morava ogledati progo ter popisati vse ovinke. To delava tako, da mi kolega pove v stopnjah, kot so označene, jaz pa mu med vožnjo že vnaprej povem, kateri ovinek je in stopnjo ovinka.

Najprej greva popisat progo, potem jo greva preizkusiti in popraviti še malenkosti v knjigi, tretjič pa greva na dirke. Lahko bi šla še kaj trenirat, vendar to preveč stane, pa tudi avtomobila in gum je škoda.

Kako pa je s financiranjem tekmovanj?

»Tekmovanja v rallyju de-

narno podpirajo Sava Kranj, Adria Airways, Ina Reka, zasebniki Dolničar, FE-GO, zasebnik Drago Turnšek pa pomaga pri obnavljanju amortizerjev, pa še nekateri drugi nama pomagajo. IMP pa mi vedno za vsa tekmovalna plačila dopust.

Kako bo s tekmovanji letos?

»Tekmovanje bo letos 10. začela se bodo aprila. Prvo tekmovalje v rallyju bo od 3. do 5. aprila v Puli, 24. aprila v Opatiji, maja bo Saturnus rally itd.

Kateri so vaši najljubši konjički?

»Najresnejši in največji konjiček so avtomobilska tekmovalja, hodim pa tudi s kolegi na ribolov in na lov.«

Kakšni so vaši načrti za naprej?

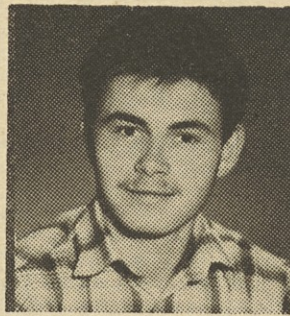
»S kolegom Vojkom namerava še naprej tekmovali vendar ne s sedanjim avtom, ker mu bodo potekla leta ter bova morala misliti na nakup drugega vozila. Po vsej verjetnosti bova kupila golfa.

MARIJA PRIMC

Iz albuma Branka Rožmana: Med vožnjo in po osvojitvi tretjega mesta na Kompasovem rallyju.

V spomin Srečku Pekolju

Kako kruta je resnica, ugasnilo je mlado življenje, ko še ni rodilo svojega sadu. Onemeli smo, ko smo izvedeli, da Pekolj Srečka po vrnitvi iz jugoslovanske ljudske armade ne bo več med nas.

Rojen je bil v številni kmečki družini kot najmlajši. Življenje mu v otroštvu ni bilo naklonjeno. Že zelo mlad je okusil, da ima življenje tudi senčne strani in grenkobo. Po končani osnovni šoli v Velikem Gabru se je odločil za zelo odgovoren in težak poklic strojnega livarja in jedrarja. Ta poklic zahteva celega moža. Šolanja se je zato lotil zelo resno. Bil je najboljši učenec med bodočimi livar-

ji. Po končanem šolanju v Šolskem centru Ivančna gorica-Stična, se je v juliju 83 zaposlil v temeljni organizaciji Livarna sive in nodularne litine, v IMP DO Livar Ivančna gorica. Opravljal je zelo naporno in odgovorno delo ročnega kaluparja. Med mladimi livarji je oral ledino kot najboljši učenec. Pri delu so ga mlajši tovariši posnemali, saj jim je bil za vzgled tako pri vedenju, kot delu. Čeprav še zelo mlad je imel veliko posluha za livarski poklic, izkušnje pa si je delno pridobil v šoli in na delu pri nas.

V avgustu 1985 je Srečko odšel na odsluženje vojaškega roka. Težko smo ga čakali, da se vrne in nadaljuje s svojim delom. Njegovo delovno mesto, pa je žal ostalo prazno, saj se na delo ne bo več vrnil. Težko ga bomo nadomestili in še težje pozabiti. Čeprav je bil med nami le dobri dve leti, je kljub mladosti dokazal, da se da s trdim in resnim delom vedno uspeti. Usoda pa je hotela drugače. Pretrgala je komaj začeto delo in življenje.

Sodelavci tozd LSNL

ZAHVALI

Ob smrti mojega draga očeta Ivana Cunja se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji IMP Izp. toz. PB Ljubljana za darovano cvetje, posebej pa se zahvaljujem sodelavcem projektivnega oddelka Koper za razumevanje med boleznijo, izrečeno sožalje ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

MARIJA PAŠEK
Z DRUŽINO

Ob boleči izgubi draga očeta se iskreno zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata DO TEN Tovarna elektroenergetskih naprav Ljubljana za darovano cvetje, sodelavcem pa za izraze sožalja in finančno pomoč.

Posebej pa se zahvaljujem vsem, ki ste mojega očeta pospremili na njegovi zadnji poti.

IVA DOLENEC

Tečaj za skupinovodje v Mariboru

Za šest tednov so se preselili v šolo

Od 2. februarja do 14. marca je 36 vodilnih monterjev in monterjev specialistov iz mariborske Montaže obiskovalo tečaj za skupinovodje. Delali so po programu, ki ga je Izobraževalni center uspešno preizkusil že lani, ko so usposabljali delavce Klime montaže v Ljubljani. Novost je, da udeleženci seminarja v času usposabljanja niso delali, pač pa so se za šest tednov preselili v šolske klopi.

Ančka Debeljak z Izobraževalnega centra poudarja, da je to prvi primer izobraževanja iz dela v IMP-ju in je zelo zadovoljna. Zadovoljna je, ker je prepričana, da je takšen način mnogo uspešnejši, kot pa če je seminar popoldne in zvečer po delu.

Seveda je pedagoške in delovne ozire težko uskladiti in kot je povedal Milan Belej iz mariborske Montaže, so mnogi v delovni organizaciji imeli pomisleke. Toda monterji seveda delajo na terenu in težko je zanje organizirati popoldanske tečaje. Tako so določili izobraževalni termin v mrtvi sezoni, ko ni toliko dela. Tako so lahko monterje preselili v učilnice mariborske Srednje kovinarske, strojne in metalurške šole, ki sodeluje pri izvedbi seminarja in bo slušateljem tudi izdala spričevala.

Vsekakor Ančka Debeljak meni, da so v Montaži pokazali velik posluš pri organizaciji tega tečaja. Ne gre le za to, da so omogočili slušateljem udeležbo, pač pa so se tudi zelo potrudili pri pripravi tistih predavanj, ki jih bodo izvedli v lastni režiji, če laho tako rečemo. To je predvsem tehnologija dela, ki so jo v okviru mariborskega seminarja razdelili na petnajst podtem. Vsako od teh podtem je prevzel drug avtor — strokovnjak za to področje, ki je tudi pripravil skripta.

Poleg tehnologije bodo domači predavatelji obdelali še nekatera druga področja. To so: kadrovska politika, delovna zakonodaja in inovacijska politika. Pri teh temah so domači predavatelji mnogo ostrejši, saj obdelajo tudi interne akte delovne organizacije. Splošnejše predmete, kot so organizacija in ekonomika poslovanja, samoupravljanje s temelji marksizma, psihologijo

in poslovno spise, pa predavajo redni profesorji Srednje kovinarske šole.

Kako so v Montaži zadovoljni s tem tečajem, ki ga je zasnoval in mu pridobil verifikacijo Izobraževalni center, je povedal Milan Belej. »Mi smo že sami večkrat predlagali podobno obliko usposabljanja in ko smo videli ta program, smo menili, da je zdaj pravi trenutek, da ga izpeljemo,« je rekel in dodal. »Po mojem niti ni najpomembnejše, da slušatelji dobijo nazive skupinovodja, še mnogo bolj po-

membno je znanje. Vemo, kako pogosto se pri nas spreminjajo zakoni, pa tudi tehnologija se razvija, zato bi kazalo takšne ali podobne oblike usposabljanja tudi ponavljati.«

Ančka Debeljak pa kar ne more pohvaliti Montažinih predavateljev na temo tehnologije dela in pravi, da bo pokazala njihova skripta na Zavodu za šolstvo, saj so resnično skrbno pripravljena.

Zabeležiti pa moram še, da so tudi profesorji na šoli s to skupino izredno zadovoljni. Vsi ugotavljajo, da Montažini fantje delajo zelo resno, da redno prihajajo k pouku in so dosedanja preverjanja znanja dobro opravili, tako da se tudi za uspeh ob zaključku tečaja najbrž ni bat

LOJZE JAVORNIK

Mariborski tečajniki pri pouku.

Obiskali smo mariborske šolarje

Saj se bo dalo prestati...

Mariborska Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola ni kakšno reprezentativno poslojje. Našli jo boste v industrijskem predelu nekoliko ven iz središča Maribora v smeri proti Rušam.

Ob tritret na deset so imeli dijaki ravno odmor. Po hodnikih je vladal tisti tipični šolski živčav. Le v zadnji učilnici na levem krilu v pritličju (na vratih šipe IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH) je bil mir. Prvi udeleženci tečaja za skupinovodje so šele prihajali. Vsak se je lepo preobul v copate in odložil plašč ali bundo na police ob steni. Zanje se pouk začne ob deseti.

Nič kaj nistem zbiral sogovornika. Kar enega od malce starejših bom nagovoril za začetek, sem si rekel — in bil je vodilni monter Alojz Hajdinek, ki dela v Montaži že nad dvajset let. Kakšna se mu zdi vsebina predavanj, sem ga vprašal za začetek.

»Tak tečaj se mi zdi zelo koristen, vendar s pripombo, da bi moralo biti več predavanj o naši dejavnosti, to je o strokovnih zadevah.«

Vas takšne teme bolj zanimajo? »Da. V programu so tudi stvari, ki jih ne bomo uporabljali. No, saj mogoče je dobro, da poslušamo tudi to, vendar vzame čas. Ali pa samouprav-

ljanje, saj s tem se vsak dan srečujemo, to poznamo.«

Kako se počutite v šolskih klopeh po tlikih letih?

»Priznam, da kar malce težko, saj je umik napet. Po deset ur dnevno smo v šoli. Tako dolgo je že sedeti težko, kaj šele če moraš slediti predavanjem! Razen tega sem navajen dela na gradbišču, zdaj pa od jutra do večera v šoli. In tudi za učenje nam zvečer ostane bolj malo časa.«

Kakšni pa se vam zdijo profesorji s Kovinarske šole?

»Vsi, ki nam predavajo, so v redu. Smo kar zadovoljni z njimi in upam, da tudi oni z nami. Mislim, da smo ustvarili kar dober kontakt. Zdi se mi, da nas tudi oni jemljejo nekoliko drugače kot dijake. Smo le odrasli. Verjetno tudi oni z nami lažje delajo že zaradi večje resnosti in discipline.«

Na žalost tisti dan v razredu ni bilo razrednega predstavnika, sem pa spoznal njegovega namestnika Edvarda Frangeša, ki je rekel: »S tečajem sem v glavnem zadovoljen in mislim, da mi bo to znanje koristilo pri mojem delu.«

Kdaj ste končali poklicno šolo?

»Šestdesetega leta.«

Pa ste bili kdaj kasneje v kakšni obliki usposabljanja?

»Ne, do tega tečaja nikoli.«

In kako je?

»Priznam, da ne povsem lahko. Je le že precej časa, kar smo zapustili šolske klopi in ni se jih lahko spet privaditi.«

Povedal je tudi, da pri psihologiji pišejo referate in potem o teh temah pripravijo kratko predavanje. Naslov njegove teme je bil alkoholizem in bil je ocenjen z odliko.

Saj so doslej dobili vsi odlične ocene,« je povedala profesorica.

Ko smo pa sami resni ljudje,« se je takoj oglašil nekdo iz razreda.

Koordinatorica na šoli za to skupino, slušatelji ji pravijo kar razredničarka, je profesor Cergolova. Njen predmet je ekonomika in organizacija. Ona seveda uči tudi redne dijake, pa sem jo vprašal, ali je razlika med ljudmi, ki se izobražujejo ob delu in mladimi.

»Delo z zreli ljudmi je seveda povsem drugačno in za nas tudi bolj zanimivo,« je odgovorila. »To je interakcija. Odrasli imajo že določene izkušnje, imajo tudi svoje interese in tako pouk nima oblike običajnih predavanj, pač pa je to bolj pogovor.«

Kaj pa ocenjevanje? Ali lahko pri ocenjevanju slušateljev teh programov uporabljate ista merila kot pri rednih dijakih?

»Ne, merila so drugačna. Pri ocenjevanju slušateljev, ki se izobražujejo ob delu, moramo imeti pred oči aplikacijski moment, torej je to ocenjevanje kompleksnejše. Na začetku smo se spraševali, ali je v tem primeru sploh umestno uporabljati klasično lestvico ocen od 1 do 5 — ali ne bi bilo bolj primerno uporabljati zoženo lestvico ocen. No, nazadnje smo se le odločili za običajni način.«

Dovolite še eno, morda provokativno vprašanje, sem nadaljeval. Verjetno precej teh slušateljev, ki prihajajo iz delovnih organizacij, bolj zanimajo konkretne teme. Ekonomika in organizacija sta le nekoliko bolj abstraktni področji in odmaknjeni od njihove prakse. Ali kdaj čutite, da slušatelje vaš predmet ne zanima?

»Ne bi mogla reči, da to čutim, zavedam pa se, da to ni osnovno področje, čeprav je temu predmetu posvečenih kar precej ur.«

Zato se zavedam, da je treba ne-simpatičnost mojega predmeta, če lahko tako rečem, kompenzirati z metodo, s katero skušam slušatelje pritegniti. In pri tem se je obmila k razredu: »Verjetno se strinjate, da se bo dalo prestati?«

Na koncu se je oglašil Hajdinek s predlogom: »V firmi bi lahko večkrat organizirali krajše, eno ali dvodnevne seminarje, kjer bi nas seznanjali z novostmi.«

Milan Belej je takoj odgovoril: »Ja, o tem smo že razmišljali in res bo nekaj treba narediti. Morda bi lahko take teme vključevali na sestanke vodilnih monterjev.« K pripombam zaradi prenatrpanega programa pa je pojasnil: »Gotovo sami veste, zakaj je pouk tako intenziven: odsotnost šeststidesetih vodilnih monterjev je vrzel, ki se na gradbiščih kar močno čuti.«

Razumljivo, to je le precejšnja skupina ključnih ljudi z gradbišč. Toda vsi pedagogi, ki sodelujejo pri izvedbi tega programa, so prepričani, da se bo tak pristop obrestoval — s tem, da bodo lahko profesorji teme bolje obdelali, da jih bodo lahko slušatelji bolj temeljito preštudirali in da bodo pridobili več znanja. To pa je najpomembnejše.

L. J.

KRIŽANKA

SESTAVIL MARKO BOKALIČ	PROSTOR ZA UČITELJE V ŠOLI	GOROVJE V ČRNI GORI	KOROŠKI LJUDSKI PLES	SOVJEŠKO ČRNOHOR. LETOVIŠČE	SAMO- GLASNIK	IZVRŠNI SVET	IMETJE, POSEST	FIZI- KALNI POJEM	ŽGANA PIJAČA	SPLET IZ ROŽIN ZELENJA	JAPONSKO VELE- MESTO
MEDICINA											
GLAVNO MESTO ARGENTINE											
MOČAN ČLOVEK, SILAK						ZMRJENJENA ROSA					
RABO MURNIK			NEPRAVI STAVEK								
			BRITANSKA KOLONIJA								
VIŠEČE TELO, KI NIHA							STAR SLOVAN	SRBSKO M. IME OBISJEJEV OTOK			
NEKBANJSI JAPONSKI DRŽAVNIK				VAŽNA ZAČIMBA	DEL NIŠA KLADA ZA SEKANJE DRV				VILA V GRŠKI MITOLOGIJI	DEL DIRKE	
MESTO V ALŽIRIJI											
ŽLAHTNI PLIN						RIM. ZGO- DOVINAR					
						MAST NA TREBUHU					
IMP	PRIMORSKA MESNATA ZELIKA	ŽITNI PLOD MESTO V INDIJI					PRITOK VOLGE				
							SREDNJA VREDNOST				
ORGAN VIDA			JUŽNOAM. ŽIVAL					FRANCE PREŠEREN			
			SAMSONOVA LJUBICA								
POLETNA OBUTEV								MESTO V PIEMONTE ITALIJA	ANTON AŠKERC		
TV VODI- TELJICA REMŠOVA					PESEM HVALNICA ŠPORTNI REZULTAT				DOMAČE ŽENSKO IME	ANGLEŠKA PLOŠČIN. MERA	MATI
ČAKOVEC		LITIJ OTOK V IRSKEM MORJU				MUSLIMAN. VERA POLJSKA CVETLICA					
VEDA O STAREM DENARJU											
ITALIJAN. IZRAZ V NAŠEM JEZIKU											
SORTA JABOLK								TROPSKA PAPIGA			

Mednarodni jezik esperanto

Nevtralno sredstvo sporazumevanja

V zgodovini človeštva so različni jeziki vse od takrat, ko je prišlo do prvih stikov med različnimi plemeni, ovirali medsebojne odnose. V začetku morda problemi niso bili tako hudi: Malo si se naučil sosedov jezik, pa je bila stvar rešena. Toda ko se je pojavila obrt in trgovina, ko je prišlo do naglega razvoja proizvodnih sredstev, in v novejših časih še sodelovanje na političnem, kulturnem, znanstvenem in drugih področjih, se je potreba po nevtralnem mednarodnem jeziku vse bolj večala.

Danes ko se zgodi, da na potovanju zajtrkujemo na enem koncu sveta, večerjamo pa čisto na drugem, je problem lahko velik. Seveda pa problem ni enak za vse ljudi, ker si nekateri lahko privoščijo prevajalce, vendar je takšnih ljudi malo.

Ugotovili so, da ljudje za sporazumevanje uporabljajo preko 3000 jezikov. Medtem pa vsak od nas z veljavnim potnim listom lahko brez posebnih težav obišče, z majhnimi izjemami, vsako državo na svetu. Zastavlja se vprašanje, kateri tuji jezik se uči. Tisti, ki ima močno voljo, dovolj časa, potrpljenja in nekaj talenta, se bo naučil dva, tri ali morda pet jezikov. Znanje teh jezikov mu bo bolj ali manj pomagalo v vseh deželah. Kaj pa ostali? Nekateri se svojega jezika ne obvladajo dovolj dobro, ker jim razmere, v katerih živijo in delajo v tem pogledu pač niso bile naklonjene.

V različnih zgodovinskih obdobjih so se, pod vplivom političnih in kulturnih dogodkov, vodilni jeziki za mednarodno komuniciranje menjavali. V Evropi na primer, se je z vzponom Rimskega cesarstva razširil latinski jezik. Uporabljali so ga privilegirani sloji in cerkev ter v znanosti in kulturi še dolgo potem, ko Rimskega cesarstva ni bilo več. Latinski je še le v 16. stoletju spodnesla tla francosčina, delno zaradi reformacije, delno pa zaradi nastajanja močne centralistične Francije. Ekspanziji francoskega jezika so pripomogli tudi vladarji zunaj francoskega področja, ki so mu bili zelo naklonjeni. Tako ga je ruska cesarica Katarina II. vpeljala kot jezik ruskega dvora. Ruskega jezika so se tedaj v aristokratskih krogih sramovali, njihovi otroci pa so ga komaj poznali.

Toda na Angleškem so se od vsega začetka zoperstavili prodoru francoskega jezika. Anglija se je oblikovala kot narod z močno identiteto in enotnim knjižnim jezikom pred ostalimi v Evropi, tako da je v 18. stoletju krenila v ofenzivo angleščina. Njenemu ugledu je pripomogel politični in gospodarski položaj Amerike v 19. stoletju. Kljub prodiranju drugih jezikov v diplomacijo je francoski jezik obdržal svojo pozicijo vse do konca prve svetovne vojne, ko so ob njem pričeli uporabljati angleščino. Borba ostalih jezikov, bolj rečeno ostalih velikih narodov, za priznanje njihovih jezikov v mednarodnih odnosih pa medtem ni prenehala in še traja.

Torej kateri jezik se uči? Jezik za mednarodno komuniciranje bi naj imel logično in preprosto slovnico, s tem pa bi bil lahek za učenje.

Moral bi biti nevtralen, torej jezik nobenega naroda posebej in obenem drugi jezik vseh narodov.

Nadaljevanje prihodnjic: »Šestnajst pravil — mednarodni jezik«.

KAREL KOVAČ

GLASILO DELAVCEV INDUSTRIJSKIH MONTAŽNIH PODJETIJ

GLASNIK

MAREC 1987, PRILOGA

Razpis posojil iz razvojnega sklada IMP

Zbor interne banke IMP je na svoji redni seji dne 27. 02. 1987 sprejel naslednji sklep o razpisu natečaja o dajanju kreditov iz sredstev razvojnega sklada:

V skladu s 5. členom pravilnika o združevanju sredstev v razvojni sklad za srednjeročno razdobje 1986 — 1990 razpisuje Zbor interne banke IMP natečaj o dajanju kreditov iz sredstev razvojnega sklada, ki bodo združena v letu 1987

v višini 500.000.000 din

Natečaja se lahko udeležijo vse TOZD in DO iz sestava SOZD IMP, ki so izpolnile svoje obveznosti glede združevanja sredstev v sistemu SOZD IMP in bodo sredstva skladno s 6. členom pravilnika uporabile za financiranje razvoja novih proizvodov in storitev in sicer:

- material za izdelavo prototipa,
- izdelava tehnološke dokumentacije,
- študija za raziskave trga,
- storitve zunanjih sodelavcev (strojne,...),
- oprema za meritve in testiranje,
- stroški atestov, mnenj, recenzij,...,
- specialna orodja za izdelavo prototipa,
- BOD delavcev, udeleženih na razvojnem projektu,
- izjemoma nabava proizvodne opreme in sicer v primerih, ko ni možno najeti ustreznih kapacitet (v okviru SOZD IMP ali izven SOZD-a),

- druge razvojne stroške

Vsak interesent za pridobitev združenih sredstev mora kot utemeljitev svojega predloga razvojnega projekta predložiti dokumentacijo skladno s 7. členom pravilnika, iz katere bo razvidno:

- opis in funkcionalnost proizvoda ter storitve, ki je predmet razvojnega projekta,
- terminski plan izvedbe razvojnega projekta,
- definiranje projektnega tima z razčlenitvijo nalog posameznega člana tima ter navedbo časovnega angažiranja na projektu,
- tržna analiza
- opredelitev potrebnih vlaganj za izvedbo razvojnega projekta (v skladu s 6. členom),
- opredelitev predvidenih virov financiranja za realizacijo razvojnega projekta,
- kratek opis predvidenega tehnološkega procesa v fazi redne proizvodnje,
- groba ocena investicijskih vlaganj v fazi redne proizvodnje.

Metodologijo za izdelavo potrebne dokumentacije je na osnovi 6. in 7. člena pravilnika v skladu z 10. členom pravilnika pripravila služba za planiranje investicij in je sestavni del tega razpisa.

Znesek zaprosenega oziroma odobrenega kredita lahko znaša največ 30 % predračunske vrednosti.

Rok črpanja kredita znaša 1 leto od dneva odobritve kredita.

Doba vračanja kredita znaša 5 let računajoč od poteka roka črpanja kredita.

Obrestna mera je variabilna za ves čas črpanja in odplačevanja kre-

dita in se določa tako, da k stopnji rasti cen industrijskih izdelkov prištejemo 2 poena.

Rok za oddajo vloge z dokumentacijo je 15. april 1987.

V kreditnem zahtevku navedite dinamiko črpanja kredita po mesecih.

Metodologija za izdelavo dokumentacije glede na 10. člen Pravilnika o združevanju sredstev za raziskovalno in razvojno dejavnost po zaključnih računih za srednjeročno razdobje 1986—1990

Dokumentacija, predvidena v 10. členu Pravilnika, mora smiselno glede na značaj predlaganega razvojnega projekta, vsebovati naslednje točke:

0. Nosilec in izvajalci razvojnega projekta (avtorji)
1. Detaljni opis predmeta razvojnega projekta (Predmet, namen, utemeljitev in cilj razvoja, navedba predhodnih raziskovalnih del, patentnih prijav in inovacij; vključevanje v srednjeročni načrt razvoja SRS; navedba podobnih dejavnosti v SRS in SFRJ ter kdo bi bil poleg predlagatelja še zainteresiran za rezultate razvoja — v okviru IMP oz. izven IMP).
2. Podatki o poslovanju TOZD in DO:
 - kratka zgodovina
 - lokacija
 - predmet dejavnosti
 - polno ime, telefon, teleks
 - vodilni delavci
 - osnovna sredstva (v 000 din)
 - bilanca stanja (za leta 1983—1986)
 - število zaposlenih po kvalifikacijski strukturi (trenutno stanje ter stanje ob koncu leta 1986)
 - delitev celotnega prihodka (v 000 din) — leta 83—86
 - kazalci uspešnosti gospodarjenja (1983, 1984, 1985, 1986)
 - obstoječe dolgoročne obveznosti (razpored odplačil in glavnice za naslednja leta) pregled količinske proizvodnje po glavnih grupah proizvodov (za leta 1983 do 1986)
3. Utemeljitev projekta, namen in cilji (tržna utemeljitev, možnosti plasmaja na domačem in tujem trgu, konkurenca, analiza cen, dosedanja poraba v SFRJ, prodajne poti, itd.)
4. Predhodne raziskave, viri znanja (podan mora biti odgovor na vprašanje ali pomeni razvojni projekt dejansko novost, ki je rezultat domačega raziskovalnega dela in

kakšen je njen pomen glede na sedanje stanje na področju, za katerega se razvojni projekt predlaga — pri investitorju, v panogi, v SFRJ in širše)

5. Značaj razvojnega projekta:
 - uvajanje tuje tehnologije
 - racionalizacija
 - tehnična izboljšava (izum)
 - stopnja formalno pravne zaščite (patent)
 - nov proizvod
6. Program izvajanja glavnih aktivnosti pri realizaciji razvojnega projekta
7. Predračunska vrednost, specifikacija stroškov izvedbe razvojnega projekta (v skladu s 6. točko Pravilnika o združevanju sredstev za raziskovalno in razvojno dejavnost po ZR za srednjeročno razdobje 1986—1990)
8. Viri financiranja razvojnega projekta
9. Terminski plan izvedbe razvojnega projekta
10. Vpliv razvojnega projekta na poslovanje TOZD ali DO (v fazi redne proizvodnje izkoriščanja dosežkov razvoja)
 - proizvodni program:

Domači trg:

Naziv proizvoda	Enota mere	1987	1988...	Količine po letih 199?
....				

Konvertibilni trg:

Naziv proizvoda	Enota mere	1987	1988...	Količine po letih 199?
....				

Klirinški trg:

Naziv proizvoda	Enota mere	1987	1988...	Količine po letih 199?
.....				

— navedba cene posameznih proizvodov po trgih:

	Cena	Valuta
— domači trg		
— konvertibilni trg		
— klirinški trg		

- proizvodne zmogljivosti:
 - obstoječe
 - nove zmogljivosti, potrebne za realizacijo količin v točki 10 (definiranje potrebnih naložb za izpeljavo redne proizvodnje dosežkov razvoja)
- tehnologija:
 - opis tehnoloških postopkov
 - grafični prikaz tehnološkega postopka
 - dispozicija opreme z oznako potrebne nove opreme na shemi prostora, kjer se bo odvijal tehnološki proces s transportnimi potmi surovin in izdelkov)
 - normativi materiala za enoto proizvoda:

Domači material				Uvozni material		
Naziv proizv.	Naziv mater.	Enota mere = EM za EM	Cena	Naziv mater.	Enota mere = EM za EM	Cena
....						

- normativi časa za enoto proizvoda

Proizvod:

Naziv operacije	Izdelavni čas	Potrebna	Oprema	Moč	Oznaka v
		Obstoječa	Nova	(v KW)	dispoziciji

- število učinkovitih delovnih ur na leto
- ekologija (opis vplivov proizvodnje na okolje)
- preskrba s surovinami:
 - navedba glavnih materialov in surovin
 - navedba pomembnih dobaviteljev
 - opis možnosti preskrbe
- preskrba z energijo in vodo
- energetska bilanca:
 - inštalirane kapacitete
 - predvidena poraba
- kadri:
 - zagotavljanje delavcev
 - BOD/H za neposredne delavce
 - BOD/H za režijske delavce
- ekonomska uspešnost dosežkov razvojnega projekta (ocena) v fazi redne proizvodnje.

Pravilnik o združevanju sredstev za razvojni sklad za srednjeročno obdobje 1986—1990

Na podlagi 43. člena Zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu, 11. člena temeljnega samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev, 6., 26. (tretja alineja), 27., 29. in 30. člena samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Interne banke IMP, 1. alineje 17. člena statuta Interne banke IMP, točke 1.2 Poglavlje III/4 skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov SOZD IMP 1986—1990 sprejema Zbor Interne banke IMP na svojem rednem zasedanju dne 27. februarja 1987 z večino glasov naslednji

PRAVILNIK O ZDRUŽEVANJU SREDSTEV V RAZVOJNI SKLAD ZA SREDNJEROČNO RAZDOBJE 1986—1990

1. člen

S tem pravilnikom se določa način dolgoročnega združevanja sredstev v razvojni sklad, ki so jih dolžne združiti temeljne

organizacije in enovite DO (v nadaljevanju OZD) po zaključnih računih za srednjeročno razdobje 1986—1990 s ciljem pospešiti razvojno-raziskovalno delo in uvajanje novih proizvodov in storitev za trg.

2. člen

V razvojni sklad za namene iz 1. člena tega pravilnika bodo OZD združevale 20 % skupne amortizacije obračunane za tekoče leto in 25 % dohodka, ki je nastal kot rezultat izrednih ugodnosti na trg za prihodnje leto.

3. člen

Obveznost za združevanje 20 % skupne obračunane amortizacije se ugotavlja začasno s periodičnim obračunom za I., II. in III. trimesečje ter dokončno z zaključnim računom. Ta sredstva je treba vplačati v razvojni sklad SOZD IMP v 10 dneh po izteku roka za predložitev periodičnega obračuna oziroma zak-

ljudnega računa Službi družbenega knjigovodstva. Eventuelna preplačila se praviloma poračunajo v naslednjem obračunskem razdobju.

4. člen

Obveznost združevanja 25 % dohodka, ki je nastal kot rezultat izrednih ugodnosti na tržišču in ga je po zaključnem računu za predhodno leto ugotovila plansko analitska služba SOZD ter je izračunan po metodologiji komisije za planiranje in družbeno ekonomske odnose, mora OZD združiti v roku 30 dni po obračunu in in prejemu obvestila s strani PAS.

5. člen

Združena sredstva razvojnega sklada bo Interna banka plasirala za financiranje razvojno-raziskovalnega dela in uvajanje novih proizvodov ter storitev na osnovi vsakoletnega natečaja, ki ga Zbor Interne banke razpiše do konca februarja vsakega leta, v obliki kreditov. Natečaj mora določati namen financiranja, maksimalni znesek kreditiranja (kot % od predračunske vrednosti ali kot absolutni znesek, pogoje kreditiranja (doba črpanja, eventuelni maratorij, doba odplačevanja in obrestno mero), obvezno višino lastne udeležbe ter roke za odajo dokumentacije (7. člen), ki definira obseg in namen razvojnega projekta.

6. člen

Združena sredstva razvojnega sklada so namenjena za financiranje razvoja novih proizvodov ter storitev in sicer:

- material za izdelavo prototipa,
- izdelava tehnološke dokumentacije,
- študija za raziskave trga,
- storitve zunanjih sodelavcev (strojne, ...),
- oprema za meritve in testiranje,
- stroški atestov, mnenj, recenzij, ...,
- specialna orodja za izdelavo prototipa,
- BOD delavcev, udeleženi na razvojnem projektu,
- izjemoma nabava proizvodne opreme in sicer v primerih, ko ni možno najeti ustreznih kapacitet (v okviru SOZD IMP ali izven SOZD-a),
- druge razvojne stroške.

7. člen

Vsak interesent za pridobitev združenih sredstev mora kot utemeljitev svojega predloga razvojnega projekta predložiti dokumentacijo, iz katere bo razvidno:

- opis in funkcionalnost proizvoda ter storitve, ki je predmet razvojnega projekta,
- terminski plan izvedbe razvojnega projekta,
- definiranje projektnega tima z razčlenitvijo nalog posameznega člana tima ter navedbo časovnega angažiranja na projektu,
- tržna analiza
- opredelitev potrebnih vlaganj za izvedbo razvojnega projekta (v skladu s 6. členom),
- opredelitev predvidenih virov financiranja za realizacijo razvojnega projekta,
- kratek opis predvidenega tehnološkega procesa v fazi redne proizvodnje,
- groba ocena investicijskih vlaganj v fazi redne proizvodnje.

8. člen

Postopek za pridobitev in porabo združenih sredstev razvojnega sklada poteka po naslednjih stopnjah:

- razpis natečaja
- izdelava mnenj recenzentov, ki jih določi komisija za presojo investicij

- rangiranje razvojnih projektov na podlagi kriterijev iz 9. člena,
- dodelitev sredstev za realizacijo razvojnega projekta
- črpanje sredstev poteka proporcionalno z ostalimi viri in to na podlagi dokumentacije,
- spremljanje realizacije razvojnega projekta v primerjavi s predvidenim v predloženi dokumentaciji.

9. člen

- Kriteriji za rangiranje razvojnih projektov so naslednji:
- vklapljanje s strategijo SOZD-a IMP, opredeljeno v srednjeročnih planih SOZD-a,
 - ocena tržnega uspeha doma in v tujini,
 - sofinanciranje razvojnega projekta s strani raziskovalne skupnosti oziroma temeljne banke,
 - interes večih OZD v okviru SOZD IMP.

Rangiranje po kriterijih iz prvega odstavka tega člena in predlog Zboru banke opravi komisija za presojo investicij pri DS SOZD IMP.

10. člen

Metodologijo za izdelavo potrebne dokumentacije v skladu s 6. in 7. členom pripravi služba za planiranje investicij v okviru SOZD IMP. Metodologija se dopolnjuje v skladu s potrebami in cilji, definiranimi v srednjeročnem planu SOZD-a IMP.

11. člen

Če sredstva, ki so posamezno leto združena na podlagi tega pravilnika, presegajo višino sredstev potrebnih za namene iz 6. člena tega pravilnika, se lahko presežek na podlagi sklepa Zbora banke uporabi za namene iz pravilnika o združevanju sredstev za zboljšanje in razširjanje materialne osnove dela po ZR za srednjeročno razdobje 1986—1990.

12. člen

Do dneva angažiranja sredstev razvojnega sklada za financiranje razvojnih projektov ali za namene iz 11. člena tega pravilnika uporablja Interna banka za likvidnost Interne banke in njenih ustanoviteljic.

13. člen

OZD bodo vrnjena združena sredstva po preteku 10 let računajoč od dneva združitve. Poleg vračila združenih sredstev pripada združevalkam nadomestilo, ki ustreza stopnji rasti cen industrijskih izdelkov. Nadomestilo se plačuje po dinamiki in na račun, ki ga določi Poslovni odbor.

14. člen

Udeleženke, ki do roka iz 3. in 4. člena tega pravilnika ne izpolnijo svojih obveznosti iz tega pravilnika, so dolžne na račun Interne banke v korist ostalih udeleženk plačati znesek v višini obresti in drugih bančnih stroškov za najem kredita za tista sredstva, ki jih niso združile. Upoštevajo se obrestne mere ter bančni stroški pri LB v času opustitve. Udeleženka, ki ni združila sredstev, nima pravice do kreditov s strani Interne banke.

15. člen

Obveznost iz tega pravilnika za leto 1986 so dolžne OZD izpolniti v 3 enakih zneskih in sicer prvo tretjino do 30. aprila, drugo do 31. julija in tretjo tretjino do 30. septembra 1987.

16. člen

Obveznosti združevanja amortizacijskih sredstev za I., II. in III. trimesečje 1987 so dolžne OZD izpolniti v 30 dneh po pozivu poslovnega odbora glede na potrebe po teh sredstvih, vendar najkasneje do 30. novembra 1987.

Pravilnik o združevanju sredstev za zboljšanje in razširjanje materialne osnove dela po zaključnih računih za srednjeročno obdobje 1986—1990

Na podlagi 43. člena Zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu, 11. člena temeljnega samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev, 6., 26., (prva alineja), 27., 29. in 30. člena samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Interne banke IMP, 1. alineje 17. člena statuta Interne banke IMP točke 1.2 poglavja III/4 skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov SOZD IMP 1986—1990, sprejema Zbor Interne banke na svojem rednem zasedanju dne 27. februarja 1987 z večino glasov naslednji

PRAVILNIK O ZDRUŽEVANJU SREDSTEV ZA ZBOLJŠANJE IN RAZŠIRJANJE MATERIALNE OSNOVE DELA PO ZAKLJUČNIH RAČUNIH ZA SREDNJEROČNO RAZDOBJE 1986—1990

1. člen

S tem pravilnikom se določa način dolgoročnega združevanja sredstev zaboljšanje in razširjanje materialne osnove dela, ki so jih dolžne združiti temeljne organizacije in enovite DO (v nadaljevanju OZD) po zaključnih računih za srednjeročno razdobje 1986—1990 v višini 20 % neto poslovnega sklada ugotovljenega po metodologiji planiranja IMP.

2. člen

Obveznosti združevanja sredstev po zaključnih računih iz preteklega leta bodo OZD izpolnile do roka, ki ga bo za vsako leto določal Zbor Interne banke ob sprejemanju zaključnega računa za Interno banko vendar najkasneje do 30. junija.

3. člen

OZD, ki po veljavnih predpisih ne smejo dolgoročno združiti sredstev iz 1. člena pravilnika, so dolžne dolgoročno združiti sredstva iz obračunane amortizacije, s čemer pa se ne zmanjšuje obveznost po pravilniku o združevanju sredstev v razvojni sklad.

OZD, ki tudi v smislu prvega odstavka tega člena iz objektivnih razlogov ne more dolgoročno združiti sredstev, so dolžne združiti sredstva kratkoročno v enakem roku kot je opredeljen v 2. členu tega pravilnika z obvezo obnavljanja ter združevanja za dobo 7 let. V kolikor te organizacije do izteka navedenega roka postanejo zmožne izpolniti svojo obveznost, so dolžne ta sredstva združiti dolgoročno.

4. člen

OZD, ki je združila sredstva po 1. in 3. členu tega pravilnika mora ob združitvi obvestiti Interno banko v korist katere konkretne investicije skupnega in prioritete pomena želi družiti sredstva. Pri izbiri investicije mora upoštevati tiste investicije skupnega ali prioritete pomena, ki jih je delavski svet SOZD opredelil kot investicijo skupnega ali prioritete pomena za konkretno leto.

5. člen

Do dneva angažiranja sredstev za konkretno skupno oziroma prioriteto investicijo uporablja Interna banka združena sredstva za lik-

vidnost Interne banke in njenih ustanoviteljic ter jih obrestuje po obrestni meri, ki velja za depozite za določen čas od 13 do 24 mesecev, ki pa ne more biti nižja od stopnje rasti cen industrijskih izdelkov. Tako določena obrestna mera velja za dolgoročno združena sredstva medtem, ko se kratkoročno združena sredstva iz 2. odstavka 3. člena obrestujejo po obrestni meri, ki velja za depozite do 12 mesecev.

6. člen

V skladu s 25. členom temeljnega sporazuma o združevanju sredstev se za vsako investicijo prioritete ali skupnega pomena sklene poseben samoupravni sporazum o združevanju sredstev. Združevanje sredstev se opravi preko Interne banke za račun organizacije, ki je sklenila samoupravni sporazum o združevanju.

7. člen

Interna banka nadzira uresničevanje določil samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za vsako investicijo.

8. člen

Združena sredstva, za katera OZD ne določi namena združevanja v smislu 4. člena tega pravilnika, uporabi Interna banka na podlagi sklepa njenega zbora za dolgoročno kreditiranje skupnih oziroma prioritete investicij po pogojih, ki jih določi Zbor banke. Praviloma se uporablja obrestna mera, ki je dosežena za kreditiranje konkretne investicije pri temeljni banki, ki pa ne more biti nižja od obrestne mere, opredeljene v 5. členu tega pravilnika.

9. člen

Če sredstva, ki so posamezno leto združena na podlagi tega pravilnika, presegajo višino sredstev potrebnih za namene iz 1. člena tega pravilnika, se lahko presežek sredstev na podlagi sklepa Zbora banke uporabi za namene iz pravilnika o združevanju sredstev za razvojni sklad.

10. člen

Združena sredstva, ki jih Interna banka uporablja za dolgoročno kreditiranje v smislu 8. člena tega pravilnika vme Interna banka po preteku 7 let računajoč od dneva združitvi. Obresti se plačujejo po dinamiki in na način, ki ju določi Poslovni odbor.

11. člen

OZD, ki do roka iz 2. člena tega pravilnika ne izpolnijo svojih obveznosti iz tega pravilnika, so dolžne na račun Interne banke plačati znesek v višini obresti in drugih bančnih stroškov za najem kredita za tista sredstva, ki jih niso združile ter za čas, ko jih niso združile. Upoštevajo se obrestne mere ter bančni stroški pri LB v času opustitve.

OZD, ki ni izpolnila svojih obveznosti glede združevanja, nima pravice do kreditov s strani Interne banke.

Z NATEČAJA ZA FOTOGRAFIJO LETA

To so vaše fotografije!

Natečaj za »naj« fotografijo leta nam je dobro uspel. Kar enajst avtorjev je poslalo precejšen kupček fotografij in člani Odbora za obveščanje smo porabili kar precej časa, da smo med številnimi zanimivimi in dobrimi posnetki izbrali najboljše. Odločitev o nagrajencih je bila soglasna. Po en barvni negativni film smo poslali Petru Gostiši v Tio, Zdravku Igličarju v Ten in Franciju Kuharju. Ker pa je bilo uspešnih posnetkov še mnogo več, objavljamo tudi nekaj nenagrajenih.

ZDRAVKO IGLIČAR: Pokrajina (nagrajena fotografija).

FRANCI KUCHAR: Prekmurski motiv (nagrajena fotografija).

PETER GOSTIŠA: Hopla! (nagrajena fotografija).

PRIMOŽ FAJDIGA: Pa po lojtrci...

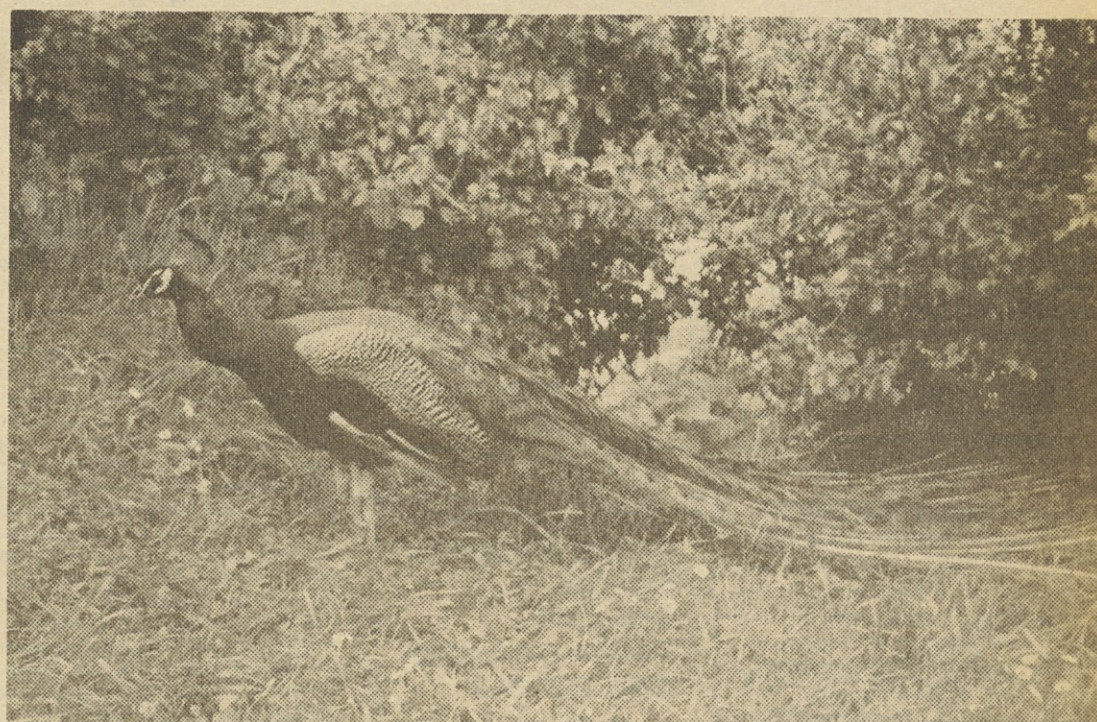
MARCEL MEJAC: Srečanje.

RUDI WAND: Cvetica

ZDRAVKO IGLIČAR: Tihožitje.

VERONIKA GOLJAR: Pav.

Obvestila

5. aprila
na Ključ

Leto je naokrog in 5. aprila je pred nami spet tradicionalni pohod na Ključ. Letošnji bo že deseti! Program je standarden: IMP-jevi planinci se bodo zbrali na avtobusni postaji ter se ob 7. uri s primernim avtobusom odpeljali do Dragomera. Tam bo zbor pred gasilskim domom in ob 9. uri se bo začel pohod. Okrog enajstih bo pred kočjo na Ključu proslava, na kateri bodo nastopili tudi dragomerški pevci, za popestritev pa bodo organizirali streljanje z zračnimi puškami. Srečolov seveda bo! Udeležite se torej jubilejnega, desetega pohoda na Ključ, saj je to prijeten spomladanski sprehod za staro in mlado!

11. aprila Kal,
Mrzlica,
Partizanski
vrh

V soboto, 11. aprila se bodo planinci pod vodstvom Jureta Novaka PD IMP zagrizli v kar obsežno etapo Zasavske planinske poti. Če se želite pridružiti, bodite ob 6.10 pod uro na ljubljanski železniški postaji. Z vlakom ob 6.30 se bomo odpeljali do Hrastnika, od tam pa peš na Kal in naprej na Mrzlico in Partizanski vrh, s katerega se bomo spustili v Trbovlje. Hoje bo pet do šest ur.

Grožnja plazov nam je
zaprla pot na Stol

V slabem in zgodnjem jutru so se planinci PD IMP Ljubljana podali 21. februarja 1987 na že 22. tradicionalni pohod na Stol. Z ostalimi planinci naj bi se vključili v mogočno družbenopolitično manifestacijo v spomin na boje Jeseniške čete z okupatorjem 20. februarja 1942 prav na vrhu Stola. V borbi z okupatorjem je padel borec jeseniške čete Jože Koder. Na malem Stolu, nedaleč od Prešernove kočje, je postavljeno spominsko obeležje.

Priprave za zimski vzpon na Stol ali čez planine so daljše, saj je za sodelovanje potrebna fizična in psihična pripravljenost. V razmerah, kakršne so bile v soboto na dan pohoda, pa mora biti pripravljen na vse. Pohod na Stol ni pohod po Zasavski ali Badjurovi poti, ta pohod zahteva mnogo več. Zato je vodja Marjan Požar že prej opozarjal na opremo in pripravljenost. Vsi udeleženci pohoda na Stol iz PD IMP so bili dobro pripravljeni, zato ni bilo težav. Res da skupina ni skupaj potovala z vlakom, pri Valvazorjevem domu pa smo se vsi zbrali pri vodji, da ugotovi prisotnost. Z udeležbo je bil vodja Marjan Požar zadovoljen. Verjetno pa bi nas bilo še več, če

Tečaj za
gorsko stražo

Vas zanima planinsko cvetje, živalstvo in sploh narava? Če je tako, potem vam priporočamo, da se vključite v tečaj za gorsko stražo. Če vas zanima, pridite 17. marca ob 17. uri v prostore Planinskega društva Ljubljana-Matica na Trdinovi 8/I. Tečaj je brezplačen. Za dodatne informacije lahko pokličete Rudija Wanda na telefon 345-061, interna 342.

bi nam bilo vreme naklonjeno. Tako pa so megla, oblačnost in še snežne padavine marsikaterga planinca odvrnile od pohoda.

Želja vsakega pohodnika na Stol je, da bi dosegli vrh Stola. Žal je narava še vedno močnejša od človeka, zato je ni izzivati. Prevelike so pasti, ki prežijo, zato za tako množičen pohod, pot na vrh Stola ni varna. Do prvega smrtnega primera na pohodu so bili organizatorji bolj lahkomiselni. Še zdaleč ne moremo govoriti o brezbriznosti, vendar tako izostrenega posluha za varnost udeležencev pohoda, kot ga imajo danes, pa vendar ni bilo. Danes sploh ne dovolijo vzpona na vrh, če ni zagotovljena stoodstotna varnost. Kot nadomestilo se gre preko planin do Doslovške planine. Zaradi velikih snežnih padavin in zato nevarnosti plazov so letos skrajšali tudi to pot in smo šli le do Zabreške planine. Pri spominskem obeležju partizanke Julke Jenstrle smo se obrnili nazaj proti Valvazorjevemu domu.

Ob vrnitvi smo pri domu počakali na proslavo in podelitev plaketa za desetkratno udeležbo na pohodu. Zbranim planincem je spregovoril predsednik Občinske skupščine Jesenice. Orisal je pot Jeseniške čete, ki se je v neznošnih razmerah, kakršne so bile v Karavankah februarja 1942,

borila za svobodo. Pozdravil je tudi udeležence pohoda, planince iz Svitanja v Srbiji, ki so pobrateni z občino Radovljica. Za kulturni program je poskrbel moški pevski zbor iz Žirovnice, zapel pa je partizanske in planinske pesmi. Na koncu so bile podeljene plakete za desetkratno udeležbo na pohodu. Od planincev PD IMP Ljubljana je ni prejel nihče. Nekateri člani PD IMP pa so že drugič prejeli zlato značko (za petnajst pohodov), nekateri imajo že preko petnajst pohodov in bo kmalu druga plaketa. Nekateri pa nabirajo pohode za prvo zlato značko ali plaketo. Za vsako značko ali plaketo pa so potrebni veliki napori, posebno če vreme ni naklonjeno.

Po proslavi smo se odpravili v dolino. Udeleženci pohoda z mladimi nogami so odbrzeli naprej, mi pa malo bolj počasi in previdno za njimi. V dolini smo si rekli nasvidenje z željo, da bi drugo leto lahko stopili na vrh očaka, v Karavankah.

Z. N.

Pevci,
vključite se
v naš zbor!

Moški pevski zbor IMP pri srčno vabi k sodelovanju vse, ki imate veselje do petja. Pevski zbor zdaj vodi pevovodkinja prof. Mira Cimperc, vaje pa so vsak ponedeljek od 14. do 15.30 v menzi na Titovi 37 — klet. Vsi, ki bi bili pripravljeni okrepiti naš pevski zbor, boste dobrodošli.

V hribih nisi sam

Planinska pot
lahko pelje — v zakon

Življenje naše je pač tako, da se nam želje uresničujejo, pa tudi ne. Zaradi neuresničenih želja so nekateri zelo razočarani, drugi spet so kar otlopeli — bo že kako. Nekateri pa se v težkih trenutkih ozro okrog sebe, kaj bi naredili in zanese jih, čeprav so tudi bolj samotarski, tudi v planine. Tam se pa marsikaj zgodi.

Bilo je tega v preteklosti dosti, zdaj je manj, da so mladi sramežljivi, da nasprotnemu spolu ne povedo kaj privlačnega. Tako je bilo tudi na planinskih stezah. V spomin nam naslednji prizor: tri dekleta skupaj, tam daleč spredaj enako fantov, ki gredo, da zapravijo čas. Ker pa je precej znano, da so planinci tudi družabni in jih zanima, kam gredo drugi planinci in ker je hoja v družini prijetnejša, se je potrdilo tudi tokrat. To je tudi bilo storjeno na Kališču, kjer se jih je šest zvrstilo v pare, sedmi pa je bil kot »mešetar na repu. Proti vrhu Storžiča je bilo tu pa tam le potrebno ponuditi roko za pomoč kvišku. Prakse pri nekaterih ni bilo kaj prida (saj kdaj pa jo je dovolj), pa so bili do vrha počitki kar pogosti. Iz nahrbtnika kako tekoče okrepčilo, pa ponujeno jabolko, kar mala delitev medsebojne podpore. Izbire ni manjkalo in tudi sedmega so vedno povprašali, če bo to pa ono. Ni se slabo počutil, ko je jezik zasukal za skupno pot in kako so ti mladi v harmoniji, kar za skupaj bi rekli. Na vrhu se je to še bolj potrdilo, dobra malica, in se počutiti kot v družini, pa sonce, ura počitka.

Pot na Podstorič je tudi zahtevala medsebojno pomoč, a od Tolstega vrha naprej so se štirje že zgovorili za srečanje naslednji dan. Pa smo tam. Šestur skupnosti je bolj užgalo v prijateljstvo kot kjerkoli drugje, se pravi, ne ples, pa kozarček in karkoli med zidovi doma ali v lokalu nima tako močne osnove za tovarštvo in medsebojno zblizjevanje kot v pravilu: V težavah človeka spoznaš. No, saj gora ni problem, kdor se zanjo odloči, je pa le velika razlika v primerjavi s foteljem doma.

Mnogo je primerov, da so gorske steze mlade pripeljale v zakonski pristan. Tako sta si Marjetka in Matija (iz Dravograd doma) med šumečimi gozdovi na poti po Pohorju v dveh dneh tako izkazala naklonjenost, da sta si po letu dni zakonsko pot uredila, si naročila parček otrok, gradila si hišo pri Titovem Velenju. Nič manj uspeha nimata Bernarda in Lado, ko sta pod Peco tako slučajno skup »trčila«, nekaj deset mesecev sta se privajala in kot zakonca se z Vevč prešela v svoje stanovanje v Domžale. Tudi kolegica Jožica tam od Trebeljevega se pripravljala na podobno, le fant ni preveč »hribovski«. No, vsak se gora ne privadi enako hitro, a ko ga pa »zgrabi« se te naklonjenosti ne more znebiti. A kot smo videli, tudi marsikatero osamljenost se da v gorah rešiti: Mladi se zblizujejo, oni v letih pa se družijo z naravo, za kratek, bi rekli, in zdrav čas. Kdor to ceni, se zna odločiti. FRAN VODNIK

Mlada družba vabi

Planinsko društvo IMP ima zdaj tudi mladinski odsek. Pobudo je dala skupina mladih, ki so tudi takoj začeli delati. Za načelnika Mladinskega odseka so izvolili Primoža Fajdiga, za njegovo namestnico pa Natašo Hribar. Zastavili so si program, ki obeta, da bo precej pozivl planinstvo v IMP-ju.

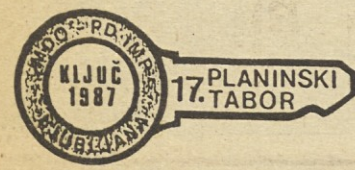
»Naš osnovni cilj je združiti čim več mladih. V PD IMP je včlanjenih 110 mladincev in 18 pionirjev, na izlete pa nas hodi le peščica. Mi želimo, da bi čim več mladih redno hodilo v hribe in da bi ustvarili družbo, kjer se bi lahko pogovarjali o planinstvu, pa tudi o vsem drugem, kar nas mlade zanima,« je rekel Primož, Nataša pa je dodala: »Ne samo teh 110 članov, veseli bomo tudi, če se nam pridružijo še novi.«

In kaj naj naredi nekdo, ki se želi vključiti?

»Mladinski odsek ima sestanke vsak drugi ponedeljek v mesecu.

Prvi izlet mladinskega
odseka28. in 29. marca
na
Sedmera jezera

V svojem programu izletov je Mladinski odsek PD IMP predvidel tudi zimski izlet na enega naših najlepših krajev, na Sedmera jezera. Izlet bomo organizirali v soboto in nedeljo 28. in 29. marca. Z avtobusom se bomo odpeljali do Zlatoroga, od tam pa verjetno prek Komne do zimske sobe pri Sedmerih jezerih, kjer bomo prenočili. Drugi dan sledi povratek. Za izlet je potrebna popolna zimska oprema, saj lahko drugače planinci brez zimske opreme ogrožajo uspešnost izleta. Zbor za izlet bo v soboto, 28. marca ob 6.10 uri pod uro na avtobusni postaji. Pri srčno vabljeni vsi mladinci pa tudi ostali člani PD IMP.

MLADINSKI ODSEK
PD IMP

Glasnik je tudi vaš
časopis!
Sodelujte!
Telefon uredništva:
(061) 321-043

pa predvidevamo udeležbo na rednih društvenih izletih. Nataša je tu dodala: Če pa bo interes, bomo organizirali tudi še kak dodaten mladinski izlet. Vse je odvisno od tega, koliko mladih se bo vključilo v del našega odseka.

Potem je tu še jesen. Mladi načrtujejo oktobra izlet na Kostavsko planino, Društvu pa bodo ponudili, da bi prevzeli organizacijo izleta v neznanu. Zadnja akcija letos naj bi bila silvestrovanje na Veliki planini.

Ali tudi mislite na usposabljanje vodnikov?

»Ja«, je rekel Primož. »Aleš Požar in jaz sva že predlagana za tečaj za mladinske vodnike. Jasno nam je, da brez usposobljenih vodnikov ne moremo organizirati izletov. Upam, da se bo prihodnje leto odločil za tečaj še kdo drug.«

Naj napisem, da vabite vse, ki bi se želeli usposablјati za mladinske planinske vodnike?

»Prosim, le to je treba povedati, da mora imeti vsak kandidat že nekaj hribovskih izkušenj, saj popoln začetnik ne more v tečaj.

L. J.

Naš vodnik Robert Kastelic je bil kar nestrpen pod uro na postaji, ker ni bilo množičnejše udeležbe. Saj ni niti mraza niti padavin, res ni sonca, toda ne vem, kaj planince tišči v posteljo,« je slabe volje ugotavljal. Toliko pa se nas je vendarle zbralo, da smo bili ljudje. Do Jevnice smo se peljali z vlakom. V Jevnici smo začeli gristi strmino, da nam je spanec dodobra pregnalo. Toda strm je breg samo do zadnjih hiš vasi Jevnica, naprej pa se dviga poljožno. Tudi pot še ni bila dobro uhojena, zato smo bili kar ogreti, ko smo prišli na Janče. Zaradi hladnega vetra in oblačnosti, smo si hitro pomagali na toplotu. Tudi razgleda zaradi nizke oblačnosti ni bilo. Prava škoda je, če si že na vrhu, da si ne moreš ogledati Ljubljanske kotline z Barjem, Krima z okolico, v ozadju pa Savinjske in Julijske alpe s Triglavom. Za vse te lepote je planince prikrajšan, če vreme ni ugodno.

Za spremembo od drugih pohodov in izletov tokrat ni bilo bojzani, da bomo mokri, ko smo se 1. marca z avtobusom odpravljali na Arihovo peč.

S posebnim avtobusom smo se odpeljali izpred sozdove uprave. Med potjo do Kranja, smo sprejeli še nekatere udeležence. Mejo smo prestopili na Ljubelj, toda ne vsi. Eden od udeležencev je pozabil potni list. Šele miličnik mu je pri pregledu potnih listov povedal, da je brez njega. Kar verjeti ni mogel naš pozabljivec, a moral je iz avtobusa.

Na avstrijski strani nismo imeli težav. Navadno vprašanje: »Hamzi šnaps, vain, oder cigareten« sedaj pa je šlo vse gladko. Vozili smo se naprej po Koroški, tudi mimo IMP Metalla in prišli v Šentjakob v Rožu do Polanca v Čamerici.

Izstopili smo. Oča, naš vodja, je takoj prišel z organizacijo. Pobral je štartnino, nas prijavil in dobil kartonček. Mi smo se ta čas pripravili za pohod, nekateri pa so se prijavili za tek na smučeh. Ko nam je Oča razdelil kontrolne kartone, smo bili že pripravljeni. Vsi pohodniki smo imeli isti cilj: Planino Bleščečo — Kočo nad Arihovo pečjo (1084 m). Koča na Bleščeči planini, leži pod vznožjem Kepe 2142 m in je v verigi Karavank.

Počasi smo se vzpenjali. Vreme je

bilo kot naročeno, sončno. Pot pelje skozi gozd, zato sonca nismo občutili. Pri bunkerju pod Arihovo pečjo, kjer je tudi spominsko obeležje padlim partizanom in februarju 1945, smo se ustavili. Prebrali smo imena padlih (napisano je dvojezično) in se s tiho bolečino poslovili.

O razmišljanju o dogodkih izpred dvainštiridesetih let, smo grizli strmino in prišli na Bleščečo planino. Bili smo prepoteni, zato nam je šilce žganja dobro delo, ko si ga dobil še pred kočjo brezplačno. Na letošnjem devetem pohodu se je prvič zgodilo, da si poleg čaja dobil zastoj tudi žganje. Vse priznanje organizatorjem in strežnemu osebju za gostoljubje in prijaznost.

Tu je bila hkrati prva kontrolna in najvišja točka (1084 m) pohoda. Po majhnem zalogaju smo se začeli vračati v dolino. Med vračanjem je druga kontrolna točka, ki jo moraš obiskati v Resmanovi lovski koči. Pot je krožna, zato moraš paziti, da druge točke ne izgubiš. Po prihodu na cilj, je vsak pohodnik dobil značko, pisno priznanje za udeležbo ter malico, ki se je še najbolj prilagala.

Udeležba na pohodu in proslavi je

bila številna. Kako lepo je videti in slišati, ko imajo gostitelji in gostje isti jezik. Počutili smo se kot, da se nismo prestopili meje in da smo v Sloveniji. Slišala se je domača slovenska beseda in pesem. Koroški fantje so pristopili k nam in z nami peli slovenske narodne domače. Vrtec jaz kopala bodem, Sinoči je pela, Pozimi pa rožice ne cveto in še druge. Vzdušje je bilo prísirno kot že dolgo ne.

Sonce se je začelo poslavljati, posloviti pa smo se morali tudi mi. Težko je pri srcu, ko se poslavljajo od tako prijaznih ljudi, toda življenje je reka, ki se nikoli ne ustavi. Z. N.

Z likovih
smučarskih
tekem

Ikovi delavci smo imeli svoje zimske igre v soboto, 28. februarja v Kranjski gori. Ugotavljamo lahko, da nas je vsako leto več. V letu 1984 nas je bilo 50 članov, 1985 70 članov, 1986 — 120 članov, letos pa se je igel udeležilo 200 članov. Igre so potekale v Podkorenju, tehnična izvedba je bila zaupana smučarskemu društvu Integral.

V lepem in sončnem vremenu so se tekmovalci uvrstili po kategorijah: Veleslalom

Ženske

Kategorija A: 1. Damjana Peterlin, 2. Tatjana Kušar.

Kategorija B: 1. Ida Rožman.

Kategorija C: 1. Anica Panter, 2. Ivanka Remic.

Moški

Kategorija A: 1. Mare Bečan, 2. Janez Peterlin, 3. Rajko Koritnik.

Kategorija C: 1. Griša Kersnik, 2. Gojko Usenik, 3. Nace Sotlar.

Kategorija E: 1. Anton Kočevar, 2. Polde Škander, 3. Vinko Babnik.

Teki

Moški

Kategorija A: 1. Ivo Podgoršek.

Kategorija B: 1. Dare Grobiša, 2. Danilo Škoflek, 3. Mirza Trzimehič.

Kategorija C: 1. Boris Ribarič, 2. Nace Sotlar, 3. Vojko Rožac.

Kategorija D: 1. Gorazd Kordelič, 2. Tomaž Kotar, 3. Jože Šipar.

Kategorija E: 1. Vinko Babnik.

Kot vsako leto do sedaj smo izvedli tudi tekmo za otroke članov kolektiva in to dve kategoriji za deklice in dečke.

V imenu IMP DO Iko sta medalji in priznanja podelila predsednik Organizacijskega odbora Gojko Usenik, predsednik sindikalne konference Rajko Princ.

Z. N.

Toplo je priti k peči

Da bi v letu 1987 dokončali Zasavsko planinsko pot, smo 7. februarja odšli na Janče. Tudi zveze z vlakom so zelo ugodne, zato ni nič čudnega, če si pri zaspnih, do večera še vse lahko urediš. Na zasavsko planinsko pot se bomo spomlad odpravili še enkrat (11. aprila), nato pa jo bomo nadaljevali šele v jeseni po izletu v neznanu. V pomladni turi bo verjetno bolj zeleno, zato PD IMP vabi k številnejši udeležbi.

Naš vodnik Robert Kastelic je bil kar nestrpen pod uro na postaji, ker ni bilo množičnejše udeležbe. Saj ni niti mraza niti padavin, res ni sonca, toda ne vem, kaj planince tišči v posteljo,« je slabe volje ugotavljal.

Toliko pa se nas je vendarle zbralo, da smo bili ljudje. Do Jevnice smo se peljali z vlakom. V Jevnici smo začeli gristi strmino, da nam je spanec dodobra pregnalo. Toda strm je breg samo do zadnjih hiš vasi Jevnica, naprej pa se dviga poljožno. Tudi pot še ni bila dobro uhojena, zato smo bili kar ogreti, ko smo prišli na Janče. Zaradi hladnega vetra in oblačnosti, smo si hitro pomagali na toplotu. Tudi razgleda zaradi nizke oblačnosti ni bilo. Prava škoda je, če si že na vrhu, da si ne moreš ogledati Ljubljanske kotline z Barjem, Krima z okolico, v ozadju pa Savinjske in Julijske alpe s Triglavom. Za vse te lepote je planince prikrajšan, če vreme ni ugodno.

Ura še ni bila pozna, pa vendar se nam je malica prilagala. S tem smo podaljševali čas, da smo lahko pogledali svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah, ki so se ga udeleževale tudi naše predstavnice. Toda mi smo lahko spremljali le del prvega teka, potem smo morali naprej, saj je bil pred nami še velik kos poti.

Med našim počitkom se je tudi vreme zboljšalo. Predno smo prišli v Gabrje, se je sonce kar lepo prikazalo. Razgreti in zadovoljni smo zavili na planinsko pot. Robert je veselo zagazil v celo. Steze ni bilo videti, vi dele pa so se markacije. Vodja ne bi bil vodja, če bi omahoval. S svojimi več kot metriskimi koraki je vztrajal, čeprav je gazil do kolen. Pri gaženju je pozabil na nežni spol. Kmalu so naše planinske obnemogle in morali smo se vrniti na vozno pot. Škoda, da nismo mogli po planinski poti, ker je bolj zanimiva. Šli smo po vozni poti skozi vas Prežganje, Trebeljevo na

Mali vrh, kjer je bil naš končni cilj. Vso pot je bilo sončno, le burja ni hotela popustiti.

Tako kot na Jančah, smo tudi tu poiskali prostor pri topli kmečki peči. Prileglo se je. Posušili smo premočena oblačila, si ogreli od burje premrle roke in ušesa. Nihče ni hitel s kakšnim poživilom, le v peč smo zaukali, da nam bo dala dobro počutje. Planinci PD IMP Ljubljana se še dobro spominjajo izleta v neznanu 1986, kako lepo smo bili sprejeti prav v teh prostorih. Prav tako toplo in prijazno smo bili sprejeti tudi tokrat. Dobra in ne draga posrežba nam je vrnila moči in zadovoljstvo. Ko pa smo izvedeli za uspeh naših predstavnic na svetovnem prvenstvu, smo z ostalimi gosti zarajali in se veselili uspeha.

Veselo družbo smo morali zapustiti, da smo ujeli avtobus za Ljubljano. A kaj se je dogajalo? Ko smo prišli na Mali vrh, se sijalo sonce, ob odhodu pa so nas spremljale deževne kaplje vse do Ljubljane. Z dežjem si nismo delali skrbi, saj je za dežjem še vedno posijalo sonce.

Z. N.